

**akademik
josip plemelj**

22. maja je umrl dr. Josip Plemelj, prvi rektor slovenske univerze in njen častni doktor, dolgoletni profesor matematike, redni član SAZU, dopisni član Jugoslovanske, Srbske in Bavarske akademije znanosti, dobitnik Liebenove (1911), Jablonowskega (1912) in Prešernove (1954) nagrade, avtor del Teorija analitičnih funkcij (1953), Diferencialne in integralne enačbe — Teorija in uporaba (1960), Algebra s teorijo števil (1962), Problems in Sense of Riemann and Klein (v Ameriki 1964) in številnih razprav.

Rodil se je na Bledu leta 1873, maturiral v Ljubljani, po študiju matematike z astronomijo na Dunaju, kjer je promoviral 1898, je nadaljeval študije v Berlinu in Göttingenu, postal nato asistent in kasneje privatni docent na Dunaju. Od leta 1907 do konca prve svetovne vojne je služboval kot profesor na univerzi v Cernovicah. »Vrnitev v domovino l. 1919 je pomenila veliko žrtev za njegovo znanstveno kariero, saj je bil v Ljubljani osamljen, daleč stran od velikih matematičnih središč. Toda za razvoj eksaktnih znanosti pri nas je bila njegova žrtev velikega pomena. Skoraj 40 let je predaval na ljubljanski univerzi matematiko za bodoče profesorje, matematike in za bodoče inženirje. Kot neprekosljiv učitelj je budil zanimanje za matematiko med svojimi učenci. Vzgojil je nešteto generacij. (Ivan Viday)«

V znanstvenem svetu se je uveljavil z raziskovanjem teorije linearnih, diferencialnih in integralnih enačb, teorije potenciala in funkcijske teorije. Najpomembnejša je popolna rešitev Riemannovega problema (formule, ki so ključ do rešitve, se imenujejo po njem).

Z dr. Plemeljem nismo izgubili samo znanstvenika svetovnega formata, ampak tudi velikega učitelja in človeka.

ob spomladanski skupščini zšj

Študentje sami mnogokrat nekritično sprejemamo probleme, ki so čisto na tapeti v neštudentskih organizacijah, probleme, ki so posebno aktualni v politiki.

Politiki vidijo uspeh takrat, kadar se ljudstvo množično angažira, zavzema in dela pri akciji, ki so jo oni sprožili ali če se na sploh dosti ukvarja s političnimi vprašanji. Uspeh pri tem pomeni tako množična udeležba na volitvah, kot tudi široka, masovna, številna in bogata diskusija v samoupravnih organih. Pri tem imajo dostikrat pred očmi prvo fazo naše socialistične graditve, ko je ljudstvo množično in neposredno sodelovalo pri sami izgradnji dežele, ko se je veliko udeleževalo političnih manifestacij. Politična aktivnost se tudi povezuje z raznimi konfliktnimi situacijami (pri tem se reče: »poglejte, kako so se ljudje takrat zanimali...«).

Ko ugotovijo, da množice niso tako aktivne, kot »bi lahko bile«, se začne velika hajka za recepti, ki naj množice vzdramijo. (s tem »problemom« se recimo že lep čas ukvarja ZMS). Pri tem se tisti, ki se ukvarjajo s temi vprašanji celo domislijo, da mora organizacija postati »njihova organizacija«, postati mora »odraz njihovih interesov«, interesov tistih, ki jim je namenjena. Pri tem pa raziskovalci interesov kmalu ugotovijo, da so ti interesi kaj čudna stvar. Večkrat se pojmujejo čisto preprosto. »Raziskovalec« (lahko anketar) pač povpraša ljudi, kaj jih »zanimaa«. Na osnovi tega spraševanja potem meni, da ve, kaj so interesi teh ljudi.

Toda organizacija, ki se omejuje zgolj na tako metodo, se počasi drobi in izginja. Postane servis, posrednik med širšo družbo

in posamezniki. Odpoveduje pa se svoji funkciji, ugotavljanja »občih interesov«, oziroma formiranja teh interesov. Odpoveduje se svoji aktivni politični vlogi (seveda se pri nas ta aktivna politična vloga, kolikor je sploh je, razume bolj kot prosvetljevanje, razlaganje ukrepov oblasti — skratka, kot transmisija.)

Tudi na skupščini študentov so nekateri trdili, da so študentje »nezainteresirani« za delo študentske organizacije, da so »pasivni«, da združenja »ne delajo«. Za vse take kritike, ki se pojavljajo že vrsto let, pa je značilno to, da ne precizirajo, kje študentje konkretno, ne delajo, pa bi morali. Resno se postavlja vprašanje, kaj pomeni to, da Združenja ne delajo. Vsekakor bi bilo potrebno, da bi drugič taki kritiki povedali, katere probleme bi ta združenja, ki ne delajo, morala razrešiti, pa jih niso. Take prazne kritike pa nimajo smisla.

Nekateri so tudi govorili, da je Univerzitetni odbor premalo delal (seveda ni preveč). Vprašanje pa je, ali so bili delegati sploh informirani o celotnem delu UO-ja, če so njegovo dejavnost sploh zasledovali skozi vse leto.

Vsekakor bo potrebno v prihodnjem študijskem letu še dosti bolj seznanjati študente z delom celotne študentske organizacije in to tako »preko Tribune«, kot tudi preko drugih informativnih sredstev.

Ob koncu še pripominjam, da je bilo razpravljanje na skupščini od časa do časa brez vsebinsko in formalno in delegati niso mogli povedati ničesar novega. Vse kaže, da bo politiko študentske organizacije morala še vedno krojiti skupina najbolj delovnih študentov.

Anton Frumen

Foto Joco Žnidaršič

SAMOTNI NASPORTNIKI VOJNE

Tudi v naših časopisih vedno pogosteje beremo o ameriških vojaških obveznikih, ki v znak protesta proti ameriškemu militarizmu v Jugovzhodni Aziji sežigajo svoje vojaške knjižice ali pa se vpoklicu umikajo v Kanado. Malo pa vemo o samem gibanju zavestnih nasprotnikov vojne, kar so v angleščini »conscientious objectors« oziroma v francoščini »les objecteurs de la conscience«. To so ljudje, predvsem vojaški obvezniki, ki zaradi osebnega prepričanja nasprotujejo vsaki obliki militarizma in organiziranega nasilja. V nekaterih državah, npr. v Franciji in Nizozemskem, kjer je vojaški rok obvezen, je dala oblast tem nasprotnikom vojne možnost, da preživijo čas obveznega vojaškega roka kot civilisti, ki za državo opravljajo zastoj kakršnokoli družbeno potrebno delo.

V Franciji je danes vsega skupaj le 68 vojaških obveznikov, ki na ta način služijo vojsko. Ostalih 200, predvsem kvekerjev, ki zaradi vere ne pristaja niti na civilni rok, prestaja svoje vojaške dneve v zaporih. Francoški nasprotniki vojne imajo svoj center kakih 100 km od Toulousa,

v Pirenejih. Vasica Oust se nahaja le kakih 20 km od Andorre in je le malo oddaljena od španske meje. Tu objecteurs de la conscience opravljajo svoj civilni rok pod okriljem mednarodne organizacije SCI (Service Civil International). Najprej nekaj besed o sami organizaciji.

Le to je po prvi svetovni vojni ustanovil švicarski inženir Pierre Cérésol z namenom, da bi civilni rok postopoma začel po vseh deželah sveta zamenjavati obvezni vojaški rok. S tem bi se morda nekoč ustavila vrtoglava tekma v oboroževanju. Cérésol je svoj predlog utemeljil s teorijo, po kateri je vojna v toliko pozitivna za človeštvo, v kolikor se v njej med povprečnimi ljudmi pojavijo heroji, ki jih je ustvarila vojna. Iz tega je zaključil, da bi morali stremeti za tem, da bi se tudi v mirnem času v neki obliki začeli med navadnimi ljudmi pojavljati heroji, ki pa sveta ne bi rušili ampak bi ga zgradili lepšega in boljšega za jutrišnje generacije.

V tem je SCI delno tudi uspela. Številno mednarodnih delovnih kampov, v katerih se v senci Cérésolovih idej pri skupnem delu srečuje mladina iz najrazličnejših dežel, neprestano narašča in se zadnja leta giblje že okoli številke 1000. Če vzamemo, da je v vsakem takem kampu povprečno 15 prostovoljcev, vidimo, da vpliva organizacije ne gre omalovaževati, čeprav je v primeri s številkami po armadah le kaplja v ocean.

Oust stoji v geografskem središču departementa Ariège, enega najzaostalejših predelov Francije. Ker gre večinoma za gorski svet, kjer kmetije le životarijo, industrija in turizem pa se še nista imela časa razviti, je jasno, da je problem izseljevanja že dolgo pereč. V to okolje je pred nekaj leti prišla skupina zavestnih nasprotnikov vojne. Cilj, ki naj bi ga tu dosegli, je bil idealistično postavljen. S svojim delom naj bi prebivalstvu pokazali, da se da tudi na tej zemlji človeku spodobno živeti. Delo, s katerim se skupina peča, je predvsem pomoč ostarelim ljudem na visokogorskih kmetijah, ki so po odhodu otrok v mesta ostali sami. Mnogokrat ti vojaki v civilu napeljujejo tudi vodo v visokogorske vasi ali pa do njih grade ceste, ki približujejo prebivalstvo ostalemu svetu.

Mnogo važnejše kot pa samo delo, pa je ideja, ki jo ti fantje prinašajo v to okolje, ki samo ne vidi izhoda iz svoje zaostalosti. Levji delež pri tem imajo že sami stiki s prebivalstvom, veliko vlogo pa imajo tudi diskusijski večeri in različna predavanja, ki jih skupina organizira skoraj vsak teden. Ker so med njimi najrazličnejši ljudje od preprostih delavcev pa do semenišnikov, so tudi teme razgovorov dokaj pisane. Zadnje leto je bilo največ govora o Vietnamu in sploh o problemu miru, važno postavko pa zavzemajo tudi večeri, kjer je govora o deželah v razvoju in o ekonomski zaostalosti. Da ima vse to prizadevanje tudi svoje rezultate, sem opazil tudi po neverjetni razgledanosti, s katero tam razpolaga najpreprostejši kmet. Le redko kje v Franciji srečaš take zdrave in napredne ideje, predvsem kar se tiče razvoja zaostalih in splošnih političnih tokov v svetu.

Ko takole premišljuješ, da bo v Vietnamu kmalu pol milijona ameriških vojakov, in da je v celi Franciji, ki ima 50 milijonov prebivalcev vsega skupaj le 68 ljudi, ki so pripravljeni, da zaradi svojega prepričanja izgube v vojski 3 leta namesto običajnega enega leta in pol, se nehoti vprašati ali je objection de la conscience prava pot, po kateri bomo nekoč v bodočnosti

ustavili militarizem. Zazdi se ti, da je vse skupaj bolj podobno Don Kihotovi borbi z mlino, toda... ali je sploh še kakšna druga pot? Ali ni sploh vse le donkihotstvo?

Milan Smolej

PROTESTI, TODA ZOPER KAJ?

Kot stalni bralec Tribune bi rad slišal iskren odgovor od devetinšestdesetih podpisnikov na čelu s tovarišem Lozejem. Njihov že skoraj sarkastičen in potrošniško neuravnovešen odnos do topografske poezije nasploh kaže določene elemente primitivnosti in skrajne nepoučenosti o sodobnih estetskih smereh na svetu. Seveda mi utegne uniformno ždanovska skupina 70 somišljenikov vrniti milo za drago in mi na primeru objave »drekec peka« očitati isto. Vendar ne gre za to, čeprav bi se utegnili strinjati na tem konkretnem primeru. Gre pač za to, da so se podpisniki pregrešili, ker so v čustvenem besu pozabili na to, da če že objavljajo v časopisu politično-estetske ocene, da se morajo poslužiti tistih sredstev, s katerimi razpolaga estetika in ne poulično besedovanje. Toda ali ne stoji za tem svojevrstna hinavščina? Razburja jih taka topografska poezija oz. ta poezija na sploh! Da, ta poezija je nesmiselna, celo škodljiva in ne vem še kaj! Medtem pa se pred njihovimi očmi in ušesi (sodim da velik del podpisnikov stanuje v naselju, študentskem) vrši prostitucija, javna popivanja... Zakaj ne podpisujete proti tem, po vaši etični vzgoji, mnogo hujšim stvarim? Ali morda zato, ker smo lahko potrošniki le teh tradicionalnih »dobrin«, medtem ko se ne moremo živeti oz. nas bolj »zbada« topografska poezija. Avtomobili z italijansko oznako v študentskem naselju in smrad po vinu nas seveda toliko ne vznemirja. Griša Leban

IDIOTIZMI No. 3

Dejansko stanje je tisto, ki mu običajno pravimo kar zavoženo.

Brez religije ni niti ateistov.

Zakoni so čudna reč. Prav nič se ne drže pravila, da pride skozi majhno luknjo samo mala glava. Narobe, čim večja je glava, bolj gotovo pride skozi.

Današnji politiki imajo najraje »iskrene napore«, ker ti očitno najmanj utrujajo.

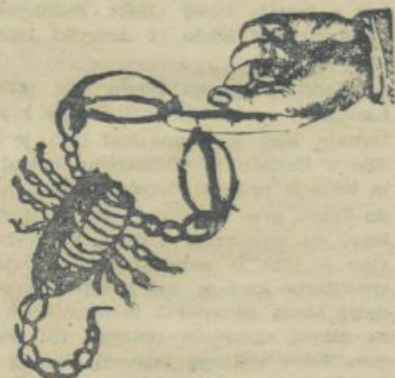
Socialistična praksa je področje, kjer se vedno več ali manj vladajo kapitalistična načela.

Človek je danes že na taki kulturni stopnji, ko lahko z gotovostjo trdimo, da ne potrebuje več kulture.

Dokler bodo reševali vietnamski problem za zeleno mizo in ne na kraju samem, grozi nevarnost, da bo z Vietnamci vred izgubil tudi problem.

Razvoj prometa v Sloveniji se kaže v nenehnem naraščanju števila zeber in oslov na naših cestah.

F. Hedl

BASEN O VOLU, OSLU IN JEŽU

Bilo je to v času, ko zdravo je lisico nosil bolni volk. Transportno sta podjetje imela osle in vola a Jež jima je bil za direkcijsko.

Objavi osel vaje jesti malo, da za prevoz se mu bo manj dajalo, da kar se nje ga tiče, odstotkov štirideset manj, zanj dovolj bo piče.

Tako pa ne, dejal je Jež, da zaradi osla bo vol ostal brez posla. Spozna osle krivico, da vola nosi kot je volk lisico, zato se si pravice išče tja na Gozdno razsodišče, le to pa dalo Ježu prav je.

A ne tako tudi življenje, imeli v tuji vasi so kamelo, ki je prevzela njuno delo, ta dva pa — nimata kaj jesti, prazna tovarita po cesti.

Pomeni, da kdor posel nek opravlja ni nujna, da tudi ga upravlja, da le prečesto je samoupravljanje, navadno samozadovoljevanje.

Vest Viktor

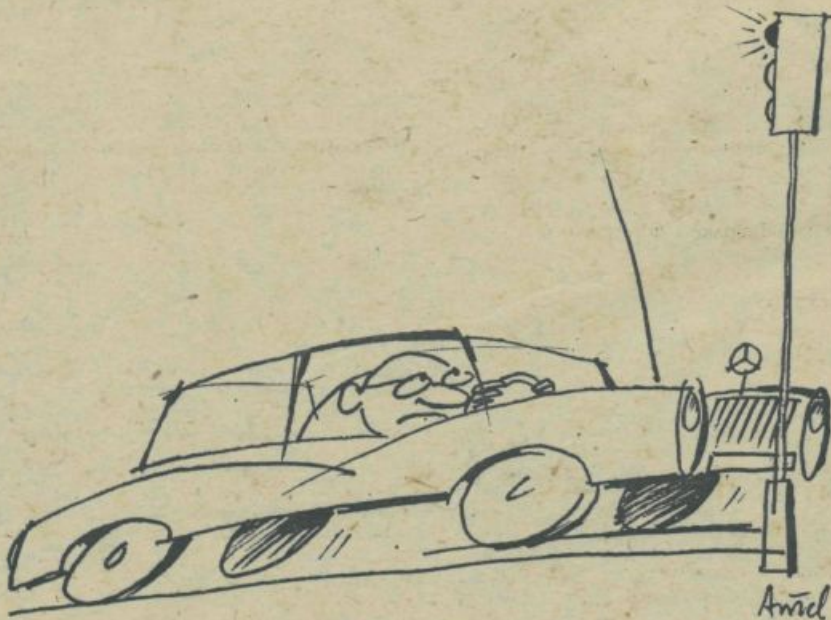
TRIBUNA UREJAJO:

FRANCE ANŽEL (TEHNIČNI UREDNIK), IZTOK GEISTER, MITJA JERMOL, BOŽIDAR LAKOTA, TONE PAČNIK, MARKO POGACNIK, RUDI RIZMAN (ODGOVORNI UREDNIK)

TRIBUNA — IZDAJA UO ZSJ — UREDNIŠTVO IN UPRAVA TRG REVOLUCIJE 1/II — TELEFON 21-280 — TEKOČI RAČUN 501-8-78/1 — LETNA NAROČNINA ZA STUDENTE DESET NDIN, ZA OSTALE PETNAJST NDIN — POSAMEZEN IZVOD 50 PAR — ROKOPISOV IN FOTOGRAFIJ NE VRACAMO — TISK ČP DELO, LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 1, TELEFON 23-522 — POSTNINA PLACANA V GOTOVINI

JUNAK NAŠEGA ČASA

Neverjetno — včasih je tudi njemu rdeča barva pomenila oviro!

ZDRUŽENO PODJETJE ISKRA KRANJ

Industrija za elektromehaniko, telekomunikacije, elektroniko, avtomatiko in elemente Kranj

ŠTIPENDIJE

Tovarna kondenzatorjev Semič

- fakulteta za elektrotehniko — 1 štipendija — smer splošna šibki tok: 1 štipendija — smer splošna elektronika
- fakulteta za elektrotehniko — jaki tok: 1 štipendija — smer merilna tehnika
- fakulteta za strojništvo: 1 štipendija — tehnološka smer
- fakulteta za naravoslovje in tehnologijo: 1 štipendija — kemijska tehnologija
- pravna fakulteta: 1 štipendija
- ekonomska fakulteta: 2 štipendiji.

(Pogoji in ostale informacije so navedene v razpisu v št. 24, na 3. strani.)

Po dolgotrajnem prizadevanju, podpori Univerze, je tudi Ljubljana, po zgledu Zagreba in Beograda leta 1958 dobila svoj študentski zdravstveni zavod. Ta zavod pa vse do leta 1965 ni mogel v celoti zaživeti, ker je za celovito dejavnost primanjkovalo prepotrebnih prostorov (spomnimo se samo prostorov na Miklošičevi cesti). S spremljivjo v nove prostore (stolpnica v Ilirski) pa je zavod končno lahko začel izvajati svojo dejavnost neokrnjeno, kar je videti ne samo v fizičnem obsegu dejavnosti, ampak tudi v kvalitativnem dvigu. Ta študentski zdravstveni zavod sicer še ni enak razvitim študentskim poliklinikam v drugih univerzitetnih središčih, vendar se je njegova dejavnost že precej razmahnila. Tako organizira stalne zdravniške preglede ob vpisu na Univerzo in ob odhodu, dalje ima celodnevno splošno zdravstveno in zobozdravstveno službo. Omogoča klimatska zdravljenja na morju in na Gorenjskem. Organizira dietno prehrano za bolne, nadzor hrane po študentskih menzah, stalen nadzor higienskega stanja po študentskih domovih itd. Tudi vsi inozemski

UKINITEV ZDRAVSTVENEGA ZAVODA ŠTUDENTOV?

Študenti so pod stalnim zdravniškim nadzorstvom zavoda, tako ob prihodu in v času študija. H kraju grede tudi študije, po katerih naj bi zavod za zdravstveno varstvo študentov dobil še večji pomen. Univerza v Ljubljani sedaj končuje raziskovalno nalogo, s katero želi pokazati na nujnost organizacije zdravstvenega varstva v okviru Univerze in na potrebo po enotnem socialnem zavarovanju študentov na osnovi statusa študenta; podobno, kot imajo to urejeno v Franciji, ZRN, Italiji, Avstriji ter ZSSR in DRN (študijska leta bi se predvidoma tudi štela v pokojniško dobo). Taka ureditev bi prav gotovo zahtevala samostojen zdravstveni zavod v okviru Univerze, odpravila pa bi tudi nekatere probleme (pocenila poslovanje) sedanjega zavarovanja, ko ima zavod oprav-

ka z različnimi kategorijami zavarovancev.

V te lepe načrte pa je vnesla precejšnjo zmedo informacija zdravstvenega zavoda Ljubljana (medobčinski zdravstveni center), da je za zavod za zdravstveno varstvo študentov predvideno, da se integrira v skupen zavod za področje mesta Ljubljana. Se več, dejavnost novega zavoda bi se razbila v več novih enot skupnega zavoda. Potrebno je tudi opomniti, da nova organizacija zdravstva mesta Ljubljane niti ne bi predstavljala nobene pocenitve. Pocenitev bi predstavljala za zavod samo poenotenje zdravstvenega zavarovanja študentov.

Kaj lahko rečemo o teh novih »integracijskih« težnjah?

Dokazovati potrebnost posebnega zdravstvenega zavoda za študente, se nam zdi skoraj nepotrebno. Za nas študente je važno to, da imamo svoj zavod, ki bo pozoren predvsem na tisto, kar je specifično za študenta. Za samo Univerzo in študentsko organizacijo pa je tak zavod nujno potreben, saj ima s tem pregled nad zdravstvenim stanjem študentov. Zdi se mi tudi nepotrebno navajati čisto medicinske razloge tiste značilnosti, ki se javljajo pri študentski populaciji in ki tudi narekujejo obstoj posebnega zavoda. Navedimo samo še to, da imajo take, oziroma še bolj razvite študentske zdravstvene zavode v ostalih republikah in tudi v drugih državah.

Sicer pa je potrebno reči, da morajo imeti pri zavodu glavno besedo tisti, ki so ga ustanovili in prispevali zanj sredstva (Univerza oziroma skupščina SRS) in tisti, ki so vezani na njegove usluge. To pa so študentje.

Sklepati o zavodu mimo teh dveh faktorjev pa pomeni delati račun brez krčmarčja. Tone Pačnik

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Da je temu res tak, dovo- jasno spričuje naše stališče, da nimamo nič proti temu, če bi se strokovni nazivi pisali za imenom. Nekateri kritiki našega prizadevanja v letu 1963 tega niso mogli doumeti, ali pa niso hoteli, in so nam v časopisju očitali otročjo zaverovnost v titule, užaljenost, častihlepje in ne vem, kaj še vse. Najbrž nam je vsem jasno, da na takih osnovah ni mogoče noben resen dialog.

Za kaj naj bi bil doktor medicine edino primeren naziv za diplomanta medicine seveda ni mogoče dokazati, kakor ni mogoče kaj takega dokazati tudi za noben drug strokovni naziv. Mogoče pa je uvideti, zakaj je ta naziv primernejši od naziva zdravnik. Poleg je prej povedanega bi se lahko spomnil na pritožbo na zakon o akademskih naslovih, ki jo je poslala FO ZS Zvezni skupščini leta 1963, v kateri je problem podrobno razčlenjen in so naša stališča razložna. Ne bi kazalo vsega tukaj ponavljati, omenimo naj samo splošno uveljavljenost naziva doktor medicine v zgodovini, med ljudstvom in v svetu, neustreznost naslova zobozdravnik, ki je samo ljudsko ime za doktorja stomatologije, z ničemer upravičeno časovno mejo, pred katero so zdravniki dobili ustrezno diplomu in po kateri jim jo odrekajo izenačenost s študenti drugih fakultet (n. pr. kemiki ne dobijo naslova kemik, temveč seveda povsem pravilno inženir kemije, itd.).

Ozrmo se zdaj še na drugo vprašanje, ki smo si ga zastavili v začetku. Čemu je bilo potrebno vzeti naziv doktor medicine oziroma doktor stomatologije? Vsak zakon naj namreč ima svoj namen in svoje pozitivno poslanstvo. Kaj naj bi ta zakon izboljšal, k čemu spodbujal, čemu koristil? Ali bi bil danes, ko se v okviru reformnih prizadevanj uveljavlja načelo pravilnega vrednotenja strokovnega dela, tak zakon sprejet? Kaj ni to neke vrste uravnilovka na izobraževalnem področju? Ali je zakon spodbudil več zdravnikov k znanstvenemu delu za pridobitev doktorja znanosti? Najbrž ne, sicer pa je to specialistični pojem in nima z doktorjem medicine dosti zveze. Mar naj bi zakon kaj prispeval k načelu o enakopravnosti delovnih ljudi in boljšim medčloveškim odnosom? Mar nam ni vsem jasno, da se da te probleme reševati edino s razvojem pravic delovnih ljudi v našem samoupravnem sistemu, ne pa, s takole administrativno določbo.

Kakorkoli že, življenje je sporno določbo zakona obšlo. Nenaravna meja med kolegi doktorji in nedoktorji se ni mogla uveljaviti, praksa naslavljanja je ostala tako, kot je bila poprej.

Za sklep moramo ugotoviti, da je številno nedvignjenih diplom preseglo že vse razumne meje in da je že zadnji čas, da se nekaj ukrene. Razprav je bilo že dovolj — ne sicer pred sprejetjem zakona, kot bi to moralo biti — temveč potem, a treba bo preiti k dejanjem. Ker so določbe zveznega značaja, se bo stvar urejala v zveznem merilu, prosimo pa pristojne forume v Sloveniji in slovensko javnost, da nas v naših prizadevanjih podpre.

Vašo Pišot je prikazal problem statusa absolventa na medicinski fakulteti:

Enoletni absolventski status je v veljavi na vseh ostalih medicinskih fakultetah v SFRJ z izjemo reške fakultete, ki je absolventom naklonila 9 mesecev. V 62. členu statuta MF v Ljubljani pa piše, da status študenta preneha tudi, če študent ne diplomira najpozneje v 6 mesecih po koncu zadnjega semestra ustrezne stopnje. Ta člen je vnešen v statut v skladu s 122. členom statuta univerze v Ljubljani, ki točno določa, da mora študent diplomirati v 6 mesecih po končanem zadnjem semestru. Ta statutarna določba pa ne upošteva specifičnosti študija na naši fakulteti. V kliničnem delu našega študija

ZBOR ŠTUDENTOV MEDICINE IN STOMATOLOGIJE

imamo 17 izpitov ter 4 kolokvije — dejansko so tudi to izpiti, le da se ne vpisujejo ocene v indeks. K večini teh izpitov se študent ne more prijaviti pred koncem desetega semestra. Majhna anketa med študenti letošnjega petega letnika pa kaže, da ima povprečen študent, ki je pridno študiral in redno opravljal izpite, pred vstopom med absolvente v indeksu 4 do 5, največ šest kliničnih izpitov ter nekaj kolokvijev.

Zato verjetno ne bodo nikogar začudile naslednje številke: Od 123 študentov, ki so absolvirali študij na naši fakulteti v štud. letu 1965/66, je do 9. 5. 1967, ko so bili ti podatki zbrani — diplomiralo 35 ali 28,4 %, do 31. 3. 1967, ko so po določenih fakultetnega statuta izgubili status študenta, je diplomiralo 21. absolventov ali 16,8 %. In to je generacija študentov, ki so jo burna leta muhaste študijske reforme prisilila in tudi privadila na intenziven in resen študij.

Primerjava z generacijo, ki je absolvirala leta 1964/65 in je študirala še po starem učnem režimu. Od 188 absolventov je v predpisanim terminu diplomiralo le 12 ali 6,4 %. V času enega leta do 1. 10. 1966 pa 48 ali 25,6 %.

Lahko trdimo, da ima večina medicincev, ki absolvirajo 10 semestrov, vsaj povprečen inteligenčni kvocient. Dobro se tudi zavedajo, da jim danes, v času reforme in čiste ekonomike, le čimhitrejša končanja študija daje upanje, da bodo morda prišli do službe. Znanje so jim tudi posledice izgube študentskega statusa: izguba pravice do socialnega zavarovanja, bivanja v študentskih domovih, prejemanja štipendij in podpor, moškemu delu pa grozi še vpoklic v JLA. In kljub temu jih v danem primeru diplomira tako majhno število. Zato upravičeno sklepamo, da je študijska obremenitev prevelika in je absolvent ne zmore v določenem času. Enoletni absolventski status je tisti minimum, ki bi omogočal končati večini študentov, ne pa le nekaj izredno nadarjenim oziroma takim, ki delajo izpite po principu »kar bo, pa bo«.

S strani fakultetnih organov ni pomislekov za spremembo 62. člena statuta, ki ga bo v letošnjem letu obravnavala skupščina SRS. Člen naj bi se po novem glasil: Status študenta preneha tudi, če študent ne diplomira najpozneje v enem letu po koncu zadnjega semestra.

Socialnoekonomsko problematiko študentov medicinske fakultete je orisal Uroš Skalerič:

Socialna struktura študentov MF vpisanih v prve semestre:

leto	delavsko kmečko uslužbenci ostali	%	%	%	%
1962/63	16	9	60	15	
1964/65	11	4	63	22	
1966/67	15	5	69	21	

Iz teh podatkov je razviden sorazmerno velik odstotek študentov iz uslužben-skih družin in zaskrbujoče majhen delež študentov iz delavsko-kmečkih družin, ki celo rahlo pada.

Kje stanujejo študentje v času študija:

	doma	študentski domovi	privatno
medicinci	51 %	21 %	28 %
stomatologi	47 %	26 %	27 %

Ti podatki veljajo za šol. leto 1966/67 in kažejo, da postaja študij medicine in stomatologije privilegij tistih, ki izhajajo iz boljše situiranih družin oziroma tistih, ki imajo to srečo, da stanujejo v Ljubljani in bližnji okolici. To situacijo še poslabšuje stalen padec števila štipendij in minimalen porast povprečne višine štipendij na naši fakulteti. Tako vidimo, da je imelo v šol. letu 1964/65 na oddelku za medicino štipendije 40 % slušateljev s povprečno višino 19.000 starih dinarjev. Procent štipendij v šolskem letu 1965/66 je padel na 25 % (med.) in 27 % (stom.). Povprečna višina je zrasla komaj na 20.000 starih dinarjev. V 1966/67 vidimo nadaljen padec štipendij. To vse kaže, da živi mnogo študentov medicine in stomatologije v težkih materialnih pogojih in da bi bilo treba za izboljšanje stanja ustrezno dvigniti število štipendij kakor tudi posojil. Seveda pa posojila niso ekvivalentna štipendijam, ker ne zagotovijo službenega mesta in nalagajo določene finančne obveznosti, ker je treba ob zaposlitvi določen procent vračati. Potrebno bi bilo omogočiti čim večjemu številu študentov bivanje v študentskih domovih in zaostriiti kriterije za bivanje tistih študentov, ki ne izpolnjujejo študijskih pogojev.

Sekretar Stane SELIH je obrazložil novi zakon o organizaciji zdravstvene službe. Sledila je obširna diskusija. Polgejmo, kaj so o obravnavanih problemih menili posamezni diskutanti.

STAŽ

Sekretar SELIH: Staž naj bi se financiral iz istega vira kot zdravstveno varstvo. Mest za stažiranje naj bo toliko kot diplomantov.

DEKAN prof. dr. Marij AVČIN: Staž že deset let ni logično in praktično nadaljevanje študija. Prof. dr. Andreja Štampar je rekel: Le fakulteta je tista, ki lahko vodi in organizira staž. Vsak zdravnik bi moral sprejeti nase dolžnost učiti mlajšega kolega.

Doc. dr. CVAHTE: Predlagal bom na sestanku direktorjev regionalnih skupnosti za socialno zavarovanje, da se organizira financiranje staža regionalno. Sredstva, ki so z to na razpolago na sekretariatu za zdravstvo, so odločno premajhna. Vsakemu je treba omogočiti, da si pridobi lastno spoznanje in zvrniško veščino. Za to morajo biti sredstva, drugače naše pedagoško delo ni končano.

Doc. dr. OZVALD: Vztrajati je treba pri zahtevah o stažu in pri borbi za pravilno delitev sredstev v okviru zdravstvenega varstva.

Doc. dr. SEGEDIN: Vodenje in programiranje staž bi se danes lahko uredilo. Stažiste staž bi vodili zdravniki v bolnicah, nadzorstvo nad tem naj imajo predstojniki zdravstvenih zavodov. Financiranje se verjetno ne bo dalo kmalu v celoti rešiti.

Akademski prof. dr. BRECELJ: Staž je dokaz insuficience študija. Današnje omejene možnosti niso nekaj trajnega. Perspektive so vse.

Dr. MOZETIČ: Enoletni staž je prekratek. Vztrajajte pri svojih zahtevah o stažu.

STROKOVNI NASLOVI

Dekan prof. dr. AVČIN: Potrđilo o diplomiranju je enakovredno diplomu. Mrtni kapital (nedvignjene diplome) problema ne reši. Primerno bi bilo, da bi uvedli diplomsko delo.

Doc. dr. CVAHTE: Zdravnik je velik naslov, večji od doktorja.

Doc. dr. OZVALD: Slovensko zdravniško društvo podpira prizadevanja za ureditev akademskih nazivov.

ABSOLVENTSKI STATUS

Dekan prof. dr. AVČIN: Fakulteta ne nasprotuje legaliziranemu enoletnemu absolventskemu statusu. Skupščina še ni rekla zadnje besede. Do takrat se bom poslužil dekanske pravice in v posameznih upravičenih primerih podaljšal absolventski status.

Doc. dr. SEGEDIN: Sedaj zahtevate eno leto, potem bo kmalu zahteva za leto in pol. Včasih smo bolj pridno študirali. Res da ni urejeno socialno zavarovanje itd., vendar je nemogoče, da bi te bonitete zahtevali od družbe kar naprej.

MOZNOSTI ZA ZAPOSILITEV

Sekretar SELIH: Sedanji zdravniki so preobremenjeni. Tu je možnost za zaposlitev novih moči. Treba bo biti skromen pri izbiri delovnega mesta in včasih bo nujno treba nekaj časa čakati nanj.

Doc. dr. CVAHTE: Delovna mesta so. Cele stroke so, ki so odprte, nezasičene.

Doc. dr. OZVALD: Razpisi za zdravnike so še. Zgodi se tudi, da ni prijave na razpis.

Doc. dr. SEGEDIN: Sami zdravniki bi morali biti solidarni. Zdravstveni domovi so zaprti vase. V mojih letih smo volontirali do 7 let, tudi sedaj bo treba počakati.

Dr. MOZETIČ: Novi zakon o organizaciji zdravstvenega varstva nudi več možnosti za zaposlitev. Na področju preventivne medicine je dopusten le korak naprej, ne korak nazaj.

Zbor je dokazal, da je le malo problemov, ki jih bo mogoče rešiti v doglednem času. Večina gostov nas je vzpodbujala k potrpežljivosti in vstrajanju pri dosedanjem načinu dela, ki se je izkazal za do-cela jalov, tako se vedno ne vidimo primerne poti in možnosti za hitrejšo reševanje neurejenih problemov. Vsekakor ostaja še nadalje odprto vprašanje programiranja, vodenja in programiranja staža. Poudariti je treba, da podaljšani absolventski status ni neka boniteta, pač pa dovolj dobro argumentirana zahteva in nujnost študentov MF. Analiza regionalne in socialne strukture študentov MF kaže sliko splošnega stanja na univerzi, vendar je to stanje na medicinski fakulteti bolj zaskrb-ljujoče zaradi daljšega študija in neurejenega financiranja staža. Kljub nekaterim optimističnim izjavam nas še nadalje najbolj vznemirjajo slabi izgledi za zaposlitev bodočih diplomantov MF. Nasveti za volonterstvo in potrpežljivo čakanje boljših dni nam niso sprijemljivi. Poročilo o zboru pošiljamo:

1. Skupščini SRS
2. Socialno-zdravstvenemu zboru skupščine SRS
3. Republišnemu sekretariatu za zdravstvo in socialno varstvo
4. Svetu za šolstvo
5. Rektoratu univerze v Ljubljani
6. Univerzitetnemu odboru ZSJ
7. Dekanatu medicinske fakultete
8. Zavodu za zdravstvo in socialno varstvo
9. Uredništvu Tribune
10. Uredništvu Dela
11. Skupnemu odboru študentov medicine in stomatologije Jugoslavije

Fakultetni odbor
ZS MF

Od nekdanj so pure košata perjad s perjancičastim repom in tolstim rdečim podbradkom. Pure so pavi manj premožnih.

Ante, sin očeta Anteja in vnuk deda Anteja, je gojil purane, purani pa so redili njega, kakor so prej redili njegovega očeta in deda Anteja. Purani so bili njegov ponos in pisana vojska njegovega dvorišča...

Nekega dne pa je Ante z grozo opazil med svojimi purani nekaj pošastnih primerkov. Kadar so se ti naščepirili, je bil njihov rep tako mizeren, kakor da bi bil nekdo v peso zapicil nekaj kurjih peres. Ante je pričel tuhtati, od kod ti izrodki, naposled pa je potuhtal, da je bil zadnje čase pogosto pri njem na obisku čika Jovo. Ante ga pravzaprav zapazi vselej šele takrat, ko je Jovo že v hiši. Nikoli še šjor Ante ni videl, kako čika Jovo prihaja. In Ante se poskuša spomniti čika Jovinih puranov... Da, prav on goji takšne s perjem vsaksebi. Res, da je cena takšnih na trgu malo večja, toda njihov perje kljub vsemu ni tako »prvo-klasno« kakor tisto, ki sta ga zapustila Anteju njegov oče, temu pa njegov ded. In Anteju je naenkrat vse jasno. Domisli se, kako Jovin oče in ded nista imela docela razčiščenih predstav o tem, kaj je njuna in kaj od drugih. Ante si je dejal, da je to Jovanu v krvi. Ante pa je samo enkrat poizkusil, če bi se dalo zamenjati čika Jovine kure z njegovimi, a je pri tem razburil cel kokošnjak. Ne, Ante je bil prepošten, da bi se mu kaj takega posrečilo.

Čika Jovo pa je zdaj docela neopazno zamenjal nekaj njegovih najljubših primerkov z rodovnikom in mu podtaknil svoje. Ante je sklenil, da se to mora v kali zatrei in se je o tem mnogo posvetoval s svojo Mare. In glej, nekega dne se je na plotu, tistem neda-leč od šole, pojavil napis: PUROMAN. Sramotilka se je bleščala med ostalimi kakor komet med zvezdami, na eni od še praznih letev plotu. Na drugih škodlah je še pisalo, da sta Milan + Milena, da je Nikola mlajši magarac, da je Vesna neponovljivo in še nekaj samostojnih ali kombiniranih občil s področij udejstvovanja neponovljivega in neponovljive. Vmes je bilo tudi nekaj skic, ki jih ob prevnetem risanju bikov in drugih živali še niso slikali v jami Altamiri. V srenji je završalo. Takoj je bilo jasno, da sramotilka leti na čika Jovico, kar pa morda sploh ni bilo res; morda tudi ni bila sramotilka, sploh pa ni letela, ker so imeli na tistem plotu šolarji razgibalne vaje pred urami lepopisa. Ugotovili so, da je tisto napisal Ante, šjora Anteja sin, čudaško vzgojen mladenič. Čika Jovica je prihrumel k Anteju in zahteval, da mu to pojasni, na koga je letelo in kaj pomeni tista beseda. Ante pa je to spoznal za priložnost, da se pomeni o puranih. Ali se čika Jovici ne zdi, da so tistile purančki zelo podobni njegovim? Čika Jovo je sprva rekel, naj ne je govno, potem pa je skušal pametnemu šjor Anti do-

PURANI

povedati, kako je sicer odnesel nekaj njegovih puranov, a ne z namenom, da jih zmakne, temveč samo zato, da bi lahko pogrešil svoje, ki jih je barba Anteju prinesel zato, da bi nekoliko popravil enolično vrsto šjor Anteja. Ante je nato dejal, da ima on purane z lepšim perjem, Jovo pa ga je zavrnil, da je to stvar pogle-

tovariši
OKROGLI ZADKI!

prijatelji!

Peter Baloh, lepljenka, 1966

dov in svetovnega nazora. Sploh pa, kaj se punta? Ali nimajo vsi purani na dvorišču vzornih bradic? In ali niso vse zdravo rdeče? No, torej? Čemu potem tiste čečkarije po plankah, dragi Ante, boga ti!

Ante je rekel, da se vendar ne bodo sprli zaradi otročarij. Jovica je s tem soglašal, vendar je dejal, da bi bilo koristno, če bi svojega sinčka malo po prstkih. S tem si bo prihranil, da ne bodo za to začeli skrbeti v šoli.

Vsa srenja je naslednje dneve pričakovala, kdaj se bo pokazal Ante mlajši s podplutbami, kruljavih nog in brez šopa las. Toda Ante mlajši je nemoteno pisal svoje domače naloge. Čakali so, ali bo kdaj izginila vsaj tista beseda. Toda ta se je začela v škodlo in ni je spral niti dolgotrajni naliv, ki je pregnal od plotu celo miličnika, katerega so za tam v bodoče predvideli.

Zato je čika Jovo obiskal Anteja v spremstvu Nikote. Ta naj pove, ali nimajo vsi Antejevi purani perja in vzorne brade. Nikola je to potrdil in dejal, da ni potrebno, da sploh pogleda. Jovo mu je dejal, naj le gre, naj vidi. Seveda, vsi purani imajo perje in podbradke. No torej, zakaj potem človek sramoti čika Jo-

vico? Da, to ni prav. Bržkone ima Ante kakšne komplekse. Ali mu ni morda čika Jovica kdaj prevzel kake punce?

Sla sta k Anteju in dejala, naj se pomiri. Naj pogleda purančke, kako so zadovoljni. Ali niso krasna perjad? In naposled, ali Ante sploh ve, kaj si purančki želijo. Dejala sta, da bi moral predvsem to upoštevati. Kajti ne jedo samo oni njegove kuruze, ampak tudi on je njihova jajca. Haha! Ante je zmajal z glavo in vprašal Nikolo, če on kdaj povpraša magarca po tem. Nikola je dejal, da magarac ni puran, ki nese jajca. Ante je odvrnil, da so purančki z njim zadovoljni, medtem ko se naščepirijo vselej, kadar se prikaže čika Jovo. Kar postrani jih začne nositi in strašno pordečijo. Čika Jovo je dejal, da so to pač purani, da pa se sčasoma še pes privadi na pogostega gosta. Kakršen gospodar, takšni purani. Ante naj malo razmisli glede tega, če mu je kaj mar za ugled srenje, za katerega blagor morajo vsi skrbeti. Nikola je to potrdil in dejal, če je čika Jovo puroman, da pa je šjor Ante puranist.

Po tem obisku je šjor Ante svetoval svojemu sinu, naj bo priden in naj hodi iz šole naravnost domov. Kajti čika Jovica je dejal, da sta prva stvar ugled in blagostanje srenje. Če pa bodo nasprotovali njemu, je to dvoje v nevarnosti.

Očetje so, s. z. zbogali, v lase pa so si skočili mulci. A da bi mladega Anteja tepili, to bog ne da. Žažvela je samo lesa sredi srenje. Na njej so se pojavile črke v vseh barvah, v majuskulah, minuskulah, v kurzivu z ilustracijami. Poročale so, da je mladi Ante čisto navaden purjek, da mlademu Anteju gledajo peresa iz riti, da je Ante — bante-kontrabante, da sta Ante + Zoja, da je Ante tistoliz, opremljen z neponovljivim Poleg je bila še ilustracija: topič z dvema kolesoma in preklan krožec z gloriolo. Na stencasu osrednje hiše je bila objava za predavanje pod naslovom Puranizem — da ali ne??? Lajnar in njegova žena sta prodajala ob skladbi »Purančka« puran-provovrstne preproge in električni frulaši so zložili kolo o Jovanpuraniju. V nekem protidržavnem listu v zamejstvu pa se je pojavila pesem, ki se je začela z naslednjimi besedami: »Ante, tvoj bes se dviga iz purjih lupin, be be be...« Na, in na kraju so z neke privatne zabave raznesli še vic o tem, kako se glasi po Jovinem pura: Puran-mater-mu. In Ante? Ante-mater-mu. Hehehehe.

Mi ne jemo puranov. Jaz bi bil za to, da bi bili sprevozniki na avtobusih bolj previdni. Predlagam tudi pošti, naj dostavlja priporočena pisma samo pooblaščenim osebam. Kadar kupujete žarnice za baterije, ne kupujte tistih za dva, temveč za tri vate. Tako si boste prihranili nekaj denarja...

Jaro Novak

Ste že kdaj razmišljali, koliko težav in poti je potrebnih, preden postanete državljani, hočem reči aktivni državljani. Tudi sam sem bil globoko ganjen, ko sem pričel razmišljati kaj vse je potrebno ubogemu človeku, da lahko slovesno izjavi, da JE.

Ne boste verjeli, toda vsa stvar se zaplete že ob rojstvu ali pa še nekoliko prej. Zakaj vprašanje biti ali ne biti državljani (natančneje novi državljani), ki očitno še ne tangira vas oziroma vaše osebne volje, je težko že takrat, ko vas medicinska znanost še nima za človeka tj. homo sapiens, dasi že v tem trenutku kažete očitno namero to tudi postati. To je vprašanje, ki mu posvečajo izredno važnost, čeprav se sicer tiče bolj vas, ravno mati in zdravniki. Preprosto rečeno, da ne odločate o svojem nadaljnjem življenju vi, ampak matere same (to se dogaja običajno ilegalno in zato imamo to dejanje kot inkriminirano) in zdravniki (njih visokost dr. h. c., ki opravi to povsem legalno). Slednje se zaradi vaše nezkušenosti oziroma nezmožnosti odločanja ali kar zaradi objektivnih vzrokov tolerira kot pravno zakonito. Če ste ob taki odločitvi, kot rečemo, potegniti kratko, postanete mrtev izmeček nekega življenja in končate v odpadki in kot taki seveda pri nadaljnjem uveljavljanju človeških, in pozneje državljskih pravic, odpadete. Vas so torej eliminirali ali kar diskvalificirali. V primeru pa, da ste to kritično obdobje, ki traja do treh mesecev, prestali, imate vse teoretične možnosti za nadaljevanje poti, tj. za višji plasma.

Zdaj sledi samo rojstvo, ki prinese zopet kup težav. Sam vaš prihod kot medicinski pojav bomo izpustili, ker mislimo, da je število tistih, ki tu odpovedo, razmeroma malo. Težave se prično potem, ko ste že dobili prvo priznanje, da ste tukaj, udarec po ta zadnji. Tega ne jemljite kot žalitev, sploh pa se že zelo zgodaj navadite na udarce, čeprav lete na ne ravno moralni del vašega telesa. Tipična težava v tem obdobju ste velikokrat kar vi sami. Imate namreč še zelo slab spomin in vam zategadelj nikakor ne uspe najti še drugi soustvarjalni faktor vašega spočetja ali po domače očeta. To je vprašanje biti ali ne biti brez očeta, ki pa v bistveni meri ne vpliva na vaš razvoj v prvi fazi odrasčanja. Treba je priznati, da je to vprašanje vseeno važno zato, ker odloča o vaših prvih osebnih dohodkih. Pod vašimi osebnimi dohodki se v tem obdobju razumeta otroški dodatek in alimentacije. Slednje le v primeru, ko postane aktualno vprašanje očetovstva in se nekdo sam javi ali pa ga določi. To terja nekaj administrativnih poti, ki pa se vas osebno ne tičejo. Omeniti je treba s tem v zvezi, da je poslednji dohodek v obliki alimentacij običajno višji kot prvi tj. otroški dodatek. Poglejmo nekaj težav, ki nastopajo tudi ob tem vprašanju.

S tem, da ste se rodili (kot boste videli velikokrat pozneje), še ne dajete prav nobene garancije, da res živite. Pravno bi se temu reklo, da vam manjka »corpus delicti« ali dokaz. Zato napravite najbolje, če se rodite vpricho babice ali zdravnik ali pa vsaj dveh prič. Tako se boste že zgodaj navadili na priče, ki vas bodo posledaj spremljale vse življenje in bodo nekako prešle v vaš osebni inventar. Ko ste torej dobili pismen dokaz (opremljen z žigi in podpisom babice ali dveh prič — po možnosti ne sorodnikov), da ste se rodili,

DRŽAVLJAN POD DROBNOGLEDOM ALI NAŠ KRIŽEV POT

šele potem lahko zahtevate vaš prvi osebni dohodek. S tem v zvezi vam svetujem, da ste prvorojenec ali pa vsaj med prvimi na družinskem planu. To je važno zaradi dejstva, da dobi pri nas tisti, ki se je rodil prvi (po pravilu, kdor prej pride več melje), tudi več denarja. Zakaj v tem primeru bo vaš brat ali sestra došla že občutno manj denarja. To je takimenoenovani regresivni otroški dodatek. Prosim nikar ne protestirajte (čeprav so na zahodu drža-

Peter Baloh, lepljenka, 1966

ve, ki imajo ne le enak ampak tudi progresivni otroški dodatek), da to ni enakost. Utegne se vam zgoditi, da vam kdo postavi vprašanje, kako si kot neproduktiven član družbe sploh upate zahtevati to, do česar še sicer niste upravičeni. Zato je najbolj pametno, da v tem primeru molčite. Še druga težava je ali kar vprašanje, če boste sploh dobili ta dodatek. To je težava, ki povzroča skrb vašim staršem. Nastopi namreč problem posesti v nepremičninah oziroma v zemlji, od katere je odvisno, če ste upravičeni do dodatka. Za vas je važno, da se sprijaznite s tem, da imate ali pa tudi nimate otroški dodatek. Alimentacije so pogoljavje zase.

V slednjem se kaže še nek drug odnos, ki pa že bolj očitno tangira tudi vas. V začetku, do vašega osveščanja, ta odnos za vas še ne predstavlja nekih življenjskih problemov, izkaže se pa, da ima lahko tudi daljnosežne posledice. To so t.i. okoliščine rojstva ali še bolje v kakšnem odnosu ali stanu je bila v trenutku vašega prihoda, vaša mati. Tu ločimo dva stana (tretji — ločenec, tu ni tako bistven): prvi zakonski in drugi samski. Ker je slednji lažji in slajši se vam utegne pripetiti, da nastopite življenjsko pot ravno v času, ko je vaš roditelj v tem samskem stanu. Občelovsko je tak stan v trenutku, ko je na vidiku vaš prihod, še vedno nekoliko pohujšljiv, vendar vas naj to ne prestraši. Posledica vašega rojstva v teh okoliščinah je vaše prvo ime ali oznaka — nezakonski ali vulgarni pankrt. Z ozirom nato, da ste se ali pa se boste rodili v modernem času in v mestu (na podeželju je to še nekoliko drugače), to res ni nič čudnega ali amoralnega. Se pač zgodi, če človek ne pazi, kot bodo komentirale na glas (kaj se reče tako okoli vogalov ni znano) bližnje in daljne sosedje. Ta nezakonski pomeni isto kot vanbračni in nakazuje, da ste se rodili izven nečesa splošno veljavnega. Pomeni, da mati v trenutku vašega rojstva ni bila v stanu, ki mu pravimo zakonski tj. civilni (lahko tudi cerkveno) z vašim očetom. Pozneje imate zaradi tega nekaj duševnih težav vendar samo v primeru, če se vaša mati ne poroči (z vašim očetom seveda). Če ste zakonski tj. rojeni v tej zvezi sklenjeni pred spočetjem ali pa nekaj pred rojstvom, te težave odpadejo. Če ste pa nezakonski, pa imate pravico (v vašem imenu bo to storila mati in ji lahko zaupate, ker pozna vašega očeta verjetno bolj kot vi) do alimentacij.

Nekako v tem obdobju, ko imate že vso dokumentacijo o svojem rojstvu, sledi še nekaka formalna podelitev vašega imena ali krst. V večini primerov s tem še ni konec težav, ker je za vas pripravljenih cel kup mogočih in nemogočih imen, ki jih predlaga vse sorodstvo vključno stric, ki je ravnokar prišel iz Amerike. Jasno, da pride do problemov, ker hoče vaša mama kakšno sodobno moderno ime kot Karmen, Stela, Suzy, Darko, Branko, Sandi, nakar stara mama (njo je treba slej ko prej upoštevati, ker postane važen vzgojni faktor) kategorično izjavi, da s tem ne bo nič in da se spodobi, da dobite bolj krščansko ime kot Magdalena, Izidor, Anastazija, Polikarp itd. Običajno zmaga v tej borbi mama ali pa se zgodi, da zaradi vpliva stare mame dobite kar dvojno ime: recimo Karmen Magdalena ali Darko Francišek. Tudi pri podeljevanju

Nadaljevanje na 12. strani

Od nedavnih člankov V. Gajškega v Tribuni z dne 17. maja 1967 bi se zaustavil, ker se nanaša na oceno slovenske filozofije, o kateri sem pisal, in ker je obenem primer »mlade« slovenske filozofije, ki se predstavlja kot »nedogmatična«.

Na podobne članke se nisem in se ne bom vedno sprosti odzval. Zelim, kot pravi Cankar, stati bolj »v areni življenja« kot »v areni literature«. Zato tudi v bodoče ne bom odgovarjal na vsako drugačno mišljenje, še manj na vsako drobno zbadanje, ampak le kadar se pojavi kaj takega, da gre že za stvar samo.

V slovenskih revijah se je, na primer, nedavno pojavilo nekaj člankov »nedogmatične« filozofije o morali, katerih neutemeljenost bi bilo kaj lahko ponovno pokazati — kot sem naredil že na lanskem simpoziju o morali. Zlasti pa se nisem spuščal v polemiko z njimi (čeprav so nekateri povsem netočno prikazovali moja stališča), ker sem pripravljen, da se je nujno v tem trenutku — razen znanstveni raziskavi morale — predvsem posvetiti borbi za globlje uresničanje določenih etičnih stališč v Zvezi komunistov, ki lahko veliko bolj vpliva na našo družbo kot zgrešeni, toda še dosti osamljeni članki.

Ob pozornem čitanju članka V. Gajškega ni težko iz njegovega konteksta nedvomno zapaziti, da ta pisec — potem ko zavzame držo pravničnika, ki zahteva pošteno diskusijo — poskuša nekorektno pripisati mojemu članku o slovenski filozofiji »ne preciziranost« in »nekonkretiziranost« take vrste, da naj bi predstavljale nič manj kot staro dogmatično (= stalinistično) metodo pisanja in delovanja.

Tovariš Gajski, nastopate kot da sploh ne poznate mojih »konkretnih« ocen sodobne filozofije, kot da se, globoko čudite, kaj da sem z njimi mislil! Toda Vi ste vendar, skupaj z menoj, v predavnišni filozofski oddelki, prisostvovali zelo podobnim in svobodnim razpravam o Heideggru, Sartru, neopozitivizmu, neokantovstvu itd. ter o njih razlikah in vplivih na našo filozofijo. Precej konkretnih podatkov in ocen o vplivih sodobnih smeri na našo družbeno — etično prakso sem navedel tudi v članku v Praxisu št. 4—6, 1966, ki je bil predmet širše javne diskusije na simpoziju o etiki.

Ali ne bi mogel biti — govorim Vam kot človek človeku — resnično užaljen, ko vidim to sprenevedanje in malo polakirane (zato tem manj simpatične) namige o moji nezadostni »objektivnosti«, nezadostni »iskrenosti«, o starih metodah, obenem se pa spomnim, da sem z dobro namero dopuščal, da vi in drugi v seminarju obirno iznašate svoja stališča o Heideggru itd. in da sem se iskreno trudil biti objektivno do vseh mladih filozofov, če so še tako »svobodno« diskutirali.

Že zdavnaj ni v Sloveniji nobena skrivnost, za katere tuje filozofske smeri gre. Določeni filozofi so sami javno zapisali, da se čutijo sorodni Heideggru, v Sartrovim nazorom, drugi pa so konkretno pisali o teh tokovih (na primer, dr. Dušan Pirjevec v Sodobnosti 1962, št. 10, Boris Majer v Teoriji in praksi 1966, št. 11 in 1967, št. 1 in 4). V reviji PRAXIS (ki jo pisec spremlja, pa bi mogel to zapaziti) je bila objavljena leta 1966, št. 4—6 ocena ameriškega filozofa H. L. Parsonsa, ki je bil dalj časa v Jugoslaviji. Del njegove ocene, ki se očitno nanaša na »nedogmatično« smer slovenske filozofije: »Druga grupa, sa središtem u Zagrebu in Hrvatskoj, i u drugom redu u Sloveniji, vratila se »humanizmu« mladog Marksa. Osim toga, zbog svoje blizine Njemačkoj mnogi intelektualci u sjevernozapađnoj Jugoslaviji znaju njemački, pa su tako pretrpjeli egzistencijski utjecaj vodeće žive ličnosti njemačke filozofije, Meideggera.« (podčrtal V. R.). Po tem konkretnem podatku je »nedogmatična« del slovenske filozofije pravzaprav samo drugovrsten sprejemnik Heidegrovega vpliva.

Seveda, treba bo še dosti delati, da bomo dobili podrobno dokumentirano oceno o vsej slovenski filozofiji in o vplivih nanjo. Toda že v izhodiščih mojega kritika je toliko apriornosti, protislovnosti in površnih razlag, da po taki poti ne bomo prišli do omenjene ocene pa niti do plodne razprave.

Iz moje ocene, da nove nemarksistične smeri niso pomenile »u svojim osnovnim tačkama po pravilu ništa novo«, pisec izvleče zelo poljuben sklep, da gledam na nemarksistične smeri, kot na nerazlikovano celoto. To pa je mogoče nelogičen skok v njegovem lastnem sklepanju. Če govorim v množini o »osnovnim tačkama« nemarksistične filozofije, je očitno, da za mene ne obstoji v tej filozofiji ena sama nerazlikovana »tačka«, ampak da je v njej več različnih stališč (že v gimnaziji bi dijak moral izvedeti, da je celo v okviru posameznih filozofskih sistemov po več nasprotnih, dosti absolutiziranih osnovnih stališč, na primer metafizičnost in dialektičnost pri Heglu in Aristotelu).

To moje pisanje se nanaša samo na članek dr. Vojana Rusa v 1-2 številki letošnjega Praxisa: »O dosedanjem in bodočem razvoju slovenske filozofije«, na prigovor, ki mu ga zastavi V. Gajski v Tribuni, ter na sedanjí odgovor Vojana Rusa.

Tovariš V. Rus pravi: »Teoretska vrednost sodobne filozofije zavisi pre svega od sledečih merila: koliko su opšta filozofska stanovišta dokazana pojedinačnim i posebnim činjenicama; koliko su stanovišta filozofije dialektički celovita, svestrana, koherentna i precizna. Sve opšte zakonitosti, pa i one, koje istražuje filozofija (npr. opšta suština čoveka i sveta), postoje kroz posebne i pojedinačne pojave. Zato je dokazanost veza između posebnog, pojedinačnog i opšteg jedan od osnovnih kriterija za saznanju vrednost pojedinih filozofskih stanovišta.«

Toda, če njegovega lastnega človeka merimo s tem merilom, ugotovimo, da se ne drži lastnih načel. Kje svoje mnenje (splošna stališča) o posameznih filozofskih strujah v Sloveniji dokazuje na posameznih primerih, moč svoje »generično-dialektične filozofije« v neposredni kon-

O „NEDOGMATIČNI“ SMERI V SLOVENSKI FILOZOFIJI

Če kritik ne bi tako apriorno želel pripisati meni nesmiselno tezo o popolni enovitosti evropske filozofije, bi zlahka našel v istem mojem članku trditve, da je zelo površno govoriti o »poziciji jedinstvene evropske filozofske tradicije«. (Praxis 1967, št. 1—2, str. 147 zgoraj). V članku poudarjam na istem mestu, da »u dosadašnjoj evropskoj filozofiji postoje izrazito suprotne tendencije«. Ta citat kaže, da je pisec dosegel vrhunec »točnega« navajanja sogovornikov teksta, vrhunec »objektivnosti«, ko meni pripisuje tezo o enoviti evropski filozofiji.

Ob tem pa sam pisec napravi že drugi svojevrsten skok od svojih lastnih trditve. Najprej zahteva diferenciranje evropske filozofije, trenutek nato pa sam govori, brez vsake omejitve, kot da cela sodobna nemarksistična filozofija predstavlja »ne le novost« z ozirom na dokantovsko filozofijo, temveč tisto pasivno dremavost in dogmatičnost marksistične misli.

Tretji orjaški skok v sklepanju napravi pisec, ko meni posredno pripíše, da ocenjujem slovensko filozofijo kot dogmatično v »celoti«, se pa prav pri tem sklicuje na moje besede »usled takve usmerenosti priličnog dela savremenog slovenačkog filozofiranja« (podčrtal sedaj V. R.). Res je nerodno opozarjati kogarkoli, ne samo strokovnjaka za filozofijo, na razliko med delom in celoto.

Enako »pogumen« preskok naredi pisec, ko najprej sprejme mojo oceno, da je »slovenačka filozofija zaostajala daleko iza društvenih potreba«, takoj nato pa že podvomi v očitna dejstva, da v Sloveniji ni bilo skoraj nobenega razvoja filozofskih disciplin, da je bilo malo filozofskih del in kadrov. V čem pa naj se izrazi »močno zaostajanje« filozofije, če ne v nezadostnosti del, kadrov in v zastoji filozofskih področij. Pisec bi to zvezo lahko videl, če ne bi apriorno težil, navzlic vsem dejstvom, prikazati kot da je »nedogmatični« del filozofije razvil bogato ustvarjalnost.

Pisec namreč pripisuje številnim mladim filozofom (in »ostalim« avtorjem) zaslugo, »da je Jugoslavija, tako v praksi kot v teoriji, naredila vidne korake naprej in se osvobodila okostenelega dogmatizma«.

Jugoslavija se je začela na vseh področjih buditi iz dogmatizma že okrog 1948. leta. Pri tem ni prednjačila večina tistih filozofov, ki jih sam pisec uvršča med »nedogmatične«. Prav nič ni junaško pretiti dogmatizmu in birokratizmu potem, ko je kot izgrajen sistem v Jugoslaviji že zdavnaj propadel. Tudi objektivna analiza slovenskih revij za deset let nazaj odkriva neznatno število člankov (celo vrstic!), ki pripadajo stalinističnemu dogmatizmu, dosti pa filozofskih in leterarno kritičnih člankov z nekritično sprijetimi elementi iz nemarksističnih smeri (so pa tudi članki, ki ne gredo ne v eno ne v drugo skupino). Prav nič težko ni objektivno iztehtati — če kdo to želi — kateri dogmatizem prevladuje danes na filozofsko-teoretskem polju.

Nekaj konkretnih besed o »vidnih korakih naprej«, ki naj bi jih po piscu naredila »nedogmatična« filozofija. Eden od prispevkov, ki je v slovenskem »nedogmatičnem« krogu žal dosti hvale, je vseboval tudi »novo« misel, da dialektika in materializem nista med osnovami Marksove filozofije. Če ostanemo samo na ravni najosnovnejših standardov znanosti — brez najmanjše želje, da politično strašimo z Marksom — ima gornja trditev o Marksu isto znanstveno vrednost, kot trditve: dialektika ni med osnovami Heglove filozofije, Aristotel ni med utemeljitelji tradicionalne logike, Kopernik ni eden od tvorcev hileocentričnega sistema, 2+2 ni 4.

Če kdo zares meni, da naj bi taka in podobne teze bile vrhunski prispevki slovenski filozofiji in družbeni misli ter »brezkompromisnemu boju mnenj« — je to samo znak precejšnje zmede v delu »nedogmatične misli«. Eden od vzrokov teh nepotrebnih začetniških težav je tudi nekritičnost do sodobnih nemarksističnih smeri: ob njih nastaja — na način kot ga je opisal Parsons — osociacija, da naj bi bil Marks samo »filozof človeka«, toda brez dialektike kot bistvene sestavine svoje antropologije in celotne filozofije.

„NEKONKRETIZIRANOST“ IN „NEPRECIZIRANOST“

frontaciji z nasprotnimi oziroma nekoherentnimi stališči in tezami? Tako je vsebino svoje filozofije razvijal Marx in drugi in tak je najbolj prikladen način za afirmacijo vsake nove filozofije. V navedenem članku pa kaj takega ni opaziti. Za bralca, ki še ne pozna teh smeri, je taka informacija prav lahko tudi dezinformacija, ker ostaja na ravni mnenja, je nepripriljiva. Zanj samo potencialno vsebuje resnico: mogoče to povsem drži, lahko pa, da to tudi nič ni res.

Drugo pa je, da stoji točeno, vsaka zase, na eni strani ta posplošena informacija, na drugi pa najbolj splošne, skozi posamezno in posebno neverificirane definicije »generično-dialektične filozofije«.

Vprašanje je, če torej po vsem tem lahko rečemo kot tovariš Rus: »Upamo, da bo bodoči razvoj slovenske

Nikdar nisem trdil — kot mi pripisuje pisec — da so slovenski »nedogmatični« filozofi imeli samo težave. Politika do njih je nihala od neupravičenih administrativnih pritiskov do liberalističnih božanj (z dosti variant vmes) ter tako vnašala dodatno zmedo v filozofijo. Največja napaka politike do filozofije in družbene misli je bila, da si ni aktivno in vztrajno prizadevala, da slovenska filozofija uresniči že zdavnaj v človeštvu razvita merila in oblike znanstvenega vrednotenja, ki najbolj organsko ločujejo zrna od plev in edina vzpodbujajo stalno in zdravo rast. To je eden od osnovnih vzrokov, da ni bilo ustvarjenega razvoja nekaterih humanističnih, zlasti pa filozofskih ved. Obča raven teh ved je bila zato dolgo nizka. Ob taki ravni se morda kakemu politiku res lahko zdi, da so trditve kot je ona o »Marksu brez dialektike« sveži izumi nove humanistične filozofije, mladi ljudje pa se, če dobe odkod podporo v boju mnenja, res lahko čutijo s takimi tezami na vrhuncu slovenski misli.

Nekateri iz kroga »nedogmatikov« so večkrat imeli ali še imajo ugodne pogoje za filozofsko delo (mesta v filozofskih institucijah, štipendije, revije, podporo posameznih funkcionarjev), pa niso kaj več naredili zaradi nejasnih predstav o nalogah in smereh slovenske filozofije, a te nejasnosti so v veliki meri izhajale iz nekritično sprejetih elementov drugih filozofij.

Dosti težja kot teh »nedogmatikov« pa je bila pot onih, ki so se že pred desetletji odločili na družbeni in filozofski boj na vseh frontah: tako proti birokratizmu kot proti vsem oblikam stare politične desnice (od klerikalizma do liberalizma), tako proti stalinističnemu dogmatizmu kot proti vsem drugim dogmatizmom, t.j. proti kakršnemukoli nekritičnemu sprejemanju tujih nazorov. Kdor je stopil v boj na vseh bojiščih, je seveda moral računati na udarce ne samo z ene, ampak z vseh strani, na to so mu kljub kvalifikacijam in delom desetletja zaprte filozofske institucije, da mu leta in leta leže pozitivno ocenjena dela (in to ne ocenjena samo v »priateljskem« krogu) in da mora večkrat sprejeti tudi skrajno pomanjkanje kot edino možnost znanstveno-filozofskega dela.

Eden od tistih, ki so šli po tej poti, sem bil tudi jaz. Čeprav je pri meni dolga vsaj že dvajset let, sem jo sedaj, na tem mestu, prvič javno omenil. Na to imam pravico in dolžnost, ker so nosilci t. im. »brezkompromisne borbe mnenja« pokazali tako veliko hrabrost, da mi ob vsem mojem dolgoletnem zadržanju in delu delijo javne lekcije o poštenosti, iskrenosti in da javno namigujejo na moje nekakšne stalinistične metode. Stalinizmu na filozofskem polju sem se javno uprl med prvimi³, takrat ko je bil čas za to, ne pa sedaj ko je filozofsko-teorijska borba s stalinizmom v glavnem že boj z mlino na veter (drugače je seveda na političnem polju). Imam pravico javno izraziti svoje moralno ogorčenje, če mi javno prihajajo lekcije iz različnih krogov, ki so čisto imeli boljši položaj v naročju naše precej svobodne in ne več tako siromašne matere Slovenije, a zagtovo nisem manj delal, nikakor bolj plitko oral niti se manj odločno boril kot oni. Če moj kritik ni bil o tem obveščen, če je le površno poslušal take ali drugačne govorice — se je bil dolžan obvestiti, preden reče javno, odgovorno besedo.

Najvažnejše pa je to: kako bi vsi, ki smo odgovorni, čimveč doprinesli, da Slovenija na filozofskem polju ne bi bila kakršnakoli provinca, ampak eno od ustvarjalnih področij. Dolgotrajno slovensko izkustvo kaže, da ne nastaja nič jedrnatega in mehaničnega sprejemanja tujih nazorov, kompromisarstva, iz drobne solidarnosti grup in iz njih izvirajočih prijemov: iz drobnega se rodi samo drobno. Nobenih resničnih novih idej in problemov ne more biti v »idejnih žariščih«, ki so na hitro sklepana iz navideznih »originalnosti«. Ne mislim, da je usoda le redke vnaprej izbrala, da ustvarjajo filozofijo (Leninova formula: 10 % talenta + 90 % dela). Dosti jih ima za filozofijo intelektualne zmožnosti, toda tudi in še zlasti v filozofiji odloča o plodovih dolgotrajna, temeljna življenjska usmerjenost, o kateri odloča vsak sam.

Dr. Rus Vojan

¹ Objavljen v časopisu PRAXIS 1967, št. 1—2 in še preje v Sodobnosti 1966, št. 7.

² Pisec citira (ne vem zakaj) moj članek v srbohrvaščini (iz PRAXISA) čeprav je bil dosti preje objavljen v Sodobnosti.

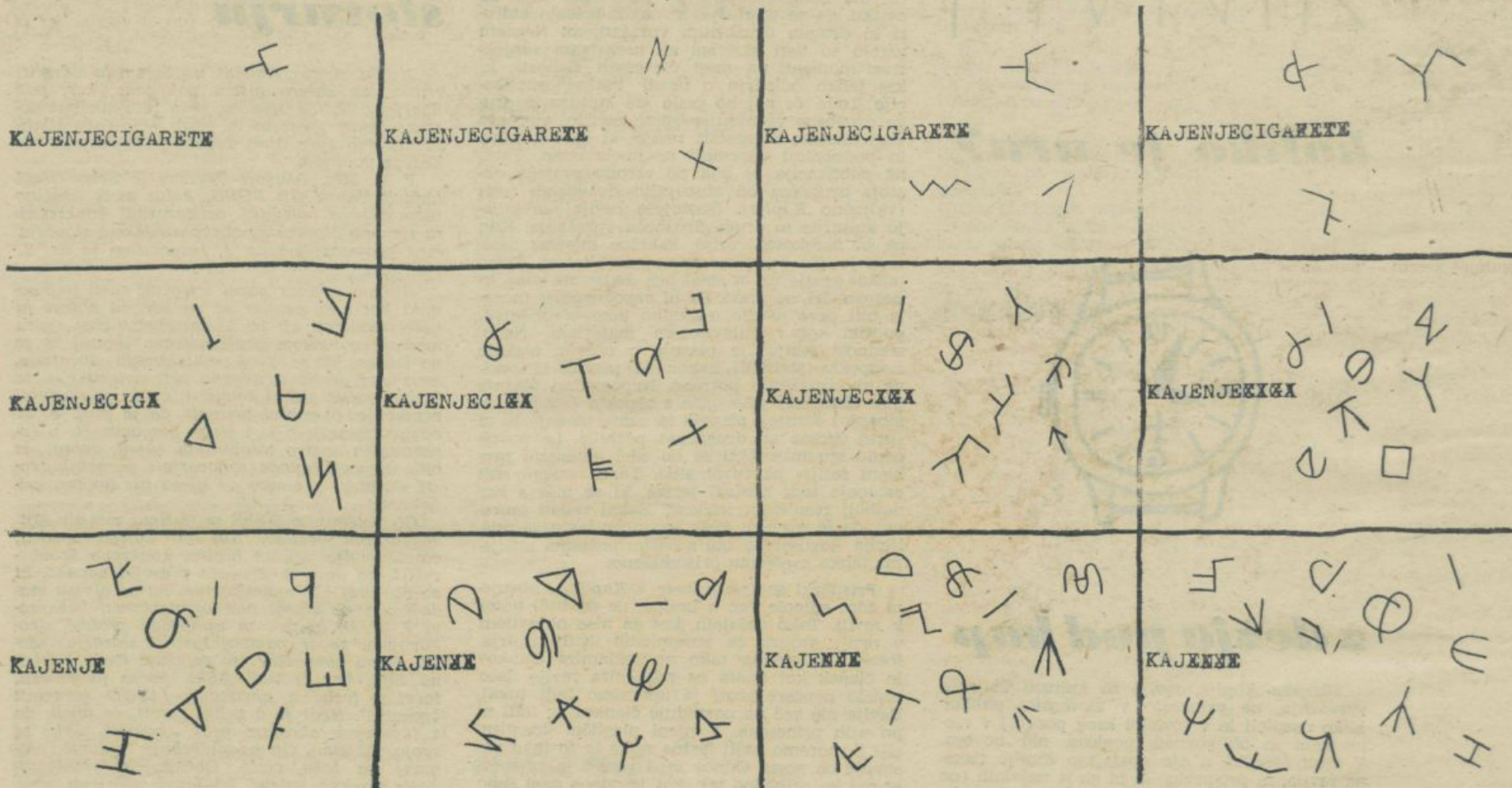
³ Med prvimi sem v Jugoslaviji napisal javno kritiko Stalinovega »Diamata« (objavljena v reviji Mladost, 1951 št. 5—6, str. 407), a še pred smrtjo Josipa Visarionoviča sem objavil nekaj stotin komentarjev — kritik stalinizma.

filozofije jasnejši, na osnovi ocene njenega dosedanjega razvoja in utrjevanja mesta filozofije v humanističnem socializmu.«

Očitek V. Gajškega o »nepreciziranosti in nekonkretiziranosti« ima torej kljub vsem pripombam v odgovoru V. Rusa svojo težo. Toda treba je tudi pripomniti, da je bil članek, na katerega leti njegova kritika, pisan kot referat za ustanovno skupščino slovenskega filozofskega društva, torej za tiste, ki problematiko slovenske filozofije bolj ali manj poznajo.

Pripomnil bi še, da (mogoče?) ravno »generično-dialektična« filozofija uspešno prevlada filozofijo »mihizma«, ki razrednoti vse vrednote in vzpostavlja svobodo posameznika kot samovoljo posameznika. To pa ne samo, da je težko vskladiti z Marzovo tezo v »Manifestu«, da je svoboda vseh posameznikov pogoj za svobodo vsakega posebej, temveč ima za posledico splošno moralno dezorientacijo, kar v vsakdanjem življenju opažamo na vsakem koraku. Toda vprašanje je, če to svojo »nalogo« lahko opravi na tak način.

Božidar Lakota

1 1/2 tanka

prva štev. naše revije je dokument časa naše aktivnosti in stremjenja vse naše čuteče mladine. umetniki smo se združili, da stvorimo nov svet lepote — dobrote — pravičnosti.

toda naše stremjenje ni samo teoretično ali sentimentalno-individualno, naše novo stremjenje je

multiplikator

vsega obstoječega: vidljivega in čutilivega bitnega momenta. ne da bi nas morda zadrževala kaka intimnost ali lokalne nepravilike, pripravljeni smo na

vsak moment, za vsako borbo

arhitektura

sliko-kiparstvo

muzika-poezija so glavni činitelji nove gene-

racije.

evropa mora propasti vsled prenapetega egoizma

= = = = nezavednega individualizma

= = = = prostega terorizma

naše stremjenje se začne, kjer se konča za vselej

evropska dekadenca

naš borec je absolutna moč

= = = = prvo-kolektivni »jaz«

mi se ne bojimo lokalne metafizike in neumno

omenjenih fraz intimnega jaza. naše stremjenje je

in mora biti

revolucionarno in ne evoluciojono.

vzbudil se je v evropi nekaj novocentizem (pri

latincih), ekspresionizem (pri anglo-saksoncih) =

reakcija vsakega novega duha. zopet neke vrste

klasicizem.

pazimo!

moramo preprečiti vsako tako vrstno gibanje in ga apriorno uničiti. stara evropska kultura ne zna shajati s starimi poezijami, zato izoblikuje in dela novo poetično dobo iz starega.

kramarskega monumenta njihove tradicije, t. j. današnji ekspresionizem = novocentizem. (v ljubljani že dalj časa opazamo neko vrsto forsiranja arhitekture v plečnikovski ali vurnikovski šoli, ki jo imenujejo narodno arhitekturo, ima pa lahko izvor iz secesije. enako nahajamo v slikarstvu in kiparstvu: brata kralja, dolinarja in druge, ki naj poginejo v oni majhni filisterski ljubljani).

zavedno se moramo boriti proti takim lokalizmom.

najmočnejši morajo zmagati

vsi stari umotvori naj poginejo v galerijah in palačah, kjer nimajo druge funkcije, ko da se praše in časovno poginejo.

živela nova umetnost — brez galerije-muzeja in cerkve

= = = mora živeti, koristiti in služiti

bodimo ponosni na naš novi pokret ter agiti-

rajmo zanj, da dokažemo našo absolutno kvalitativ-

no eksistenco.

zdravo prijatelj delak
prof. avgust černigoj-trst

iz dokumentov kulturne komisije uo zšj 1966

1. gibanje

Delo ZSJ na področju kulture načrtujemo z vidika celovitega gibanja. Z gibanjem ne mislimo usmerjevane dejavnosti (z določenim ciljem) ampak dinamično stanje, ko se neprestano pojavljajo in izginjajo možnosti druženja ljudi na osnovi umetniškega, intelektualnega in drugega dela. Teh možnosti se lahko svobodno (po osebni afiniteti) poslužuje vsak uporabnik, ki ga ne zadovoljuje družbeno življenje, brez kulture (vsakdo lahko sodeluje kot avtor ali kot publika).

Celovito gibanje mislimo v dehi pomenih. Prvič taka kultura vključuje vse oblike od ekskluzivnih študijskih do ljudskih manifestacij. Drugič vključuje vse umetniško in javno delo od v družbi (že) situirane tradicionalne kulture do (še) nesocializirane avantgarde. To stališče, dosledno izpeljano pomeni, da odpade diskriminacija katerekoli smeri na področju kulture, ki se v tem prostoru pojavi in kulturna komisija ZSJ je obvezana za svoje socializirajoče sodelovanje v tej smeri.

POROČILO O DEJAVNOSTI UO NA PODROČJU KULTURE OD 1. I. DO 1. V. 1966

2. delovni principi kulturne dejavnosti

A) ZSJ je po nastanku politična organizacija. Zaradi njenega v preteklosti, da je za večjo uspešnost v političnem delovanju potrebno tudi udejstvovanje na kulturnem področju, so se oblikovale v okviru vodstva kulturne komisije, ki so organizirale prej omenjenemu interesu primerno dejavnost. Organizirale pomeni:

1. izmislile so si posamezne dejavnosti (petje, folklor, gledališče),
2. potem so za te plane iskale in animirale posameznike, izkoriščajoč njihovo nagnjenost do posameznih umetnosti. (Akademik!).

B) V petdesetih letih je ta struktura postala nezadostna, zato si je pomagala tako:

1. Posameznike, avtorje, ki jim je bila taka kulturna organizacija nezadostna in so ustvarjali pomembna dela izven, je skušala pridobiti v svoje vrste
2. znotraj svoje kulture jim je puščala relativno samostojnost dela, vendar jih je stalno vezala na svoje tradicionalne dejavnosti in animirane avtorje in jim s tem njihove širše dimenzije usklajala v svoje lastne, ozi-

mer take prehodne oblike je razmerje med Akademikom in študentskim gledališčem ŠAG v letu

1965, kjer pa je vsebinska plat tega razmerja že neeksistentna).

C) V letih 1965/66 so bile realizirane bistvene spremembe položaja študentske organizacije ljubljanske univerze. Začela je konkretno in načelno reševati ekonomsko-socialni problem študentov, samostojno se je opredeljevala v seriji konfliktov v kulturi, začela je diskutirati o temeljni spremembi svoje organizacijske strukture v smeri samoupravljanja. Zadnjih pet mesecev je v znamenju vzpostavljanja kulturne aktivnosti ZSJ, ki bi bila udeležena v tej renesansi študentskega gibanja in bi mu dajala dimenzije, ki jih zmore le kultura (pojmovana kot družbeno bivanje umetniškega dela). V teh pogojih je ZSJ zainteresirana, da univerzitetni študij in bivanje na univerzi oblikujeta mladega človeka v celovito osebnost, v intelektualca s celostnim diapozonom interesov, zmognosti in svobode. Tu se kulturna dejavnost vključuje v obštudijsko bivanje študentov.

Vprašanje: kako realizirati ta interes ki konstituira delovni princip.

3. konkretizacija principa

Kako poteka realizacija kulture v okviru UO in na delovnem principu se da poročati le na podlagi dejanj in izkustva. Najbolj očitno je to dogajanje na področju likovne dejavnosti.

Začela se je z likovnim razstaviščem na filozofski fakulteti. Da bi se bivanje študentov na univerzi dogajalo v ambijentu, ki vključuje cirkulacijo umetniškega dela (s čimer bi se zresnilo obštudijsko bivanje na univerzi), smo postavili program sint-galerije. Razstavišča te galerije naj bi bila na mestih, kjer študentje studirajo, prebivajo, se gibljejo.

Umetniško delo naj se vključuje v študentsko okolje kot normalen artikel potrošnje. ZSJ je organizator (izdajatelj) takih možnosti vključevanja (kot je npr. sint-galerija.)

Potem, ko je bila ta galerija načrtana in že začela (v avli Kazine, potem, ko je Filozofska fakulteta odrekla avlo), se je pokazalo, da je potrebno za tako formo socializiranja umetniškega dela tudi odgovarjajoče umetniško delo. Zato se je skupina študentov, zainteresirana za tak način razstavljanja združila v grupo (GRUPO) A, UO pa ji je nudil prostore in material. Da je tak način dela vezan na tak način razstavljanja se je potrdilo ob plakatih za Vietnam, ki jih je ta grupa skupno izdelala in skupno razstavila na ulici.

ladislav lesar

upanje

Ponikneš v golo prst, v brezdušni prostor;
zajet, zavezan — nemogoče je zbežati.
Oblaki kot leščerbe upanja bede nad tabo,
ti pa si sam, spokojen, razvrednoten.
Prisluhneš zvezdi — kamnu se zaupaš,
a kamen je resnična neresničnost
in zvezda je le možnost, ki je ne odkriješ.
Potem si vtihotapljaš svet prividov.
Poti so rožnate od stritih senc.
Pod vzglavjem kakor nežnost se premakne
dih živega.

Nagon te spremlja kakor skrit poraz.
V lepljivem dnu je tvoj pogled zastrt.
Obala kamnov sije —
vseokrog se sliši morje ...
Nad tabo skalni grič, pod tabo nemo dno
in od zahoda se pomika val
svetlobe zajet v temo.
Rad bi pobegnil, rad bi se premaknil
pa se le v krču stezaš za lučjo,
v temenu čutiš grenko zmagozlasje.

Zaradi upanja se znova prebudiš.
Odmisliš pajka in sezidaš slepi grad.
Nihče ne ve, kako ti je hudo;
z razkrcenimi prsti v sebi se tešiš.
In spet se vzpenjaš na zoreči breg
v tišini gnilega brezveterja;
od groze gnan v daljave mrtih sten
puščava ti v goltancu klokota.
Kot siv privid ostaja svet stvari
in si le golo steblo brez neba.

Se globlje se zariješ v zven prsti;
navzven, navznoter — grebeš po peščenem svetu.
Obala nežnosti odmika svoj obraz.
In spet si sam s šumenjem brez svetlobe.
In v temnem snu, ki ga spočenja mrak
se spušča nate ptič golobje siv —
z rumenim kljunom — ptič z zastavo smrti.
Za vse to veš pa nimaš več moči;
le toliko, da zastrmiš se v hrib,
v peščeni breg brez kraja in poti.

Zastava jutra na temenu sije,
svetloba te kot slepca prežari;
z očmi v tolmunu iščeš skrito zvezdo,
med kamenjem, v goščavi mračnih alg.
Izgnan v sovražno neresničnost zemlje,
še zmerom upaš, grebeš v nov privid;
zdaj nisi več — zdaj si samo prikazen
na belem kamenju ...
In zvezda se premakne kakor slutnja;
rumena pega v tvoj svet zažari.

erozija

Vdiram v nesmiselno prostost
v mrak gluhih senc
in sem kot jadro drobnega mrčesa.

Tako bežim s teh blodnosti
v še večjo opustošenost;
lazim pod hrib;
pod grm,
pod plešavost možgan,
da se naveselim ...

In če se vzpenjaš po strmini v hrib,
če slutiš vrh,
kakor proščenje severa
in si še zmerom le
nemoč,
te zlomi bolečina v tilniku;
se svet razkolje.

Če se premakneš —
sežeš do najlepše skale,
kot nežnost jo
začutiš —
ničesar drugega.

DEŽELE V RAZVOJU V MEDNARODNI TRGOVINI

Najgloblja oblika heterogenosti sodobne mednarodne skupnosti je naraščajoči prepad med razvitimi in nerazvitimi deželami. Vse bolj postaja očitno, da je to danes glavni problem in nasprotje modernega sveta. Problem je toliko bolj pereč, ker je svet tako globoko razdeljen prav v obdobju, ko zahteva tehnološki, znanstveni in družbenoekonomski razvoj v svetu njegovo vse večjo povezanost in enotnost. Namesto tega se svetovni »Jug« in »Sever« vse bolj razhajata.

Da bi mogli bolje osvetliti sedanji položaj dežel v razvoju v mednarodnih ekonomskih odnosih, je treba vsaj grobo označiti kolonialni mehanizem, ki je povzročil to deformacijo svetovnega razvoja.

Kolonializem kot sistem mednarodnih gospodarskih odnosov je bil zunanji odraz s kolonialno politiko dosežene kapitalistične, svetovne delitve dela. Cilj te »delitve dela« je bil, zahvaljujoč vojaškopolični dominaciji metropol, ustvariti v kolonijah tako gospodarstvo, ki bo v kar največji meri zadovoljevalo metropolne potrebe po cenenih surovinah in kmetijskih pridelkih. Da bi to dosegli, so kolonizatorji močno deformirali avtohtoni gospodarski razvoj »prekomorskih posesti«, ki so postale njihovi izključni kmetijsko-surovinski dobavitelji. Tako se je politični podrejenosti pridružila še močnejša gospodarska odvisnost. Prav to je bil eden od razlogov, da so naprednejše metropole, ob močnem notranjem in mednarodnem pritisku, pristale na dekolonizacijo. Razvoj v zadnjem desetletju pa je dokazal, da si bodo morale bivše kolonije dejansko svobodo šele priboriti in da bo to izredno zahteven in dolgotrajen proces.

Osnovno obeležje sedanjemu položaju dežel v razvoju v svetovnem gospodarstvu daje še vedno kolonialna preteklost.

Tako so ugotovili, da proizvaja najzaostalejši del razvijajočega se sveta, ki obsega kar $\frac{1}{3}$ svetovnega prebivalstva, le 1,7 odstotka svetovne industrijske proizvodnje. Primarne dobrine (surovine in kmetijski proizvodi), ki pa predstavljajo okoli 90 odstotkov vrednosti celotnega izvoza dežel v razvoju, doživljajo vsled naglega tehnološkega razvoja, vse širše uporabe substitutov in predvsem močne protekcionistične politike razvitih, državokapitalističnih držav, vse manjše povpraševanje in imajo na svetovnem trgu vse manjšo ceno. Ta proces nam dobro ponazarja podatek, da so primarne dobrine pred II. svetovno vojno predstavljale še okoli $\frac{2}{3}$ vrednosti svetovnega izvoza, v začetku tega desetletja pa je njihov delež padel na 47 odstotkov!

Naslednji dejavnik, ki ima bistveni vpliv na položaj dežel v razvoju na svetovnem tržišču in s tem na pogoje za njihovo industrializacijo, je protekcionizem razvitih držav oz. njihova zunanjetrgovinska politika in celo nekateri instrumenti njihovih notranjih ekonomskih politik. Tako danes dežele v razvoju niso izpostavljene le močni »carinski eskalaciji« (carinske stopnje se zvišujejo glede na stopnjo obdelave blaga; tako ima EGS obremenjen uvoz hlodovine s 5-odstotno carino, desk z 10-odstotno, razne vrste končnih proizvodov pa s carino, ki presega 20 odstotkov vrednosti blaga), ki predstavlja izredno oviro industrializaciji dežel v razvoju, temveč trpijo tudi posledice davčne politike razvitih dežel. Po številnih

mednarodnih konferencah in pogajanjih, predvsem pa po prvi konferenci ZN o trgovini in razvoju (Zeneva, 1964) so razvite dežele občutno znižale carine na uvoz nekaterih kategorij tropskega blaga. Vendar pa so istočasno uvedle na potrošnjo tega blaga »luksuzne davke«, ki so praviloma enake višine kot odpravljen carina. Dežele v razvoju so tako praktično ostale v istem položaju. Strokovnjaki GATT-a so ugotovili, da bi se z odpravo luksuznega davka povečala potrošnja kave v ZR Nemčiji za 19,4 odstotka, v Italiji za 18,9 odstotka in v Franciji za 12,3 odstotka. Sicer pa je kljub prizadevanjem dežel v razvoju velik del carin na tropsko blago še vedno v veljavi.

Mednarodne ekonomske grupacije, posebno EGS, so sicer v veliki meri liberalizirale medsebojno trgovino, vendar so posledice integracijskih procesov med razvitimi državami za dežele v razvoju pretežno negativne. Najmočnejše so prizadete dežele v razvoju s politiko Evropske gospodarske skupnosti. Ta je namreč uvedla skupno, enotno carinsko stopnjo za celoten uvoz v to področje. Enotna carina pa predstavlja povečanje obremenitve celotnega uvoza, ki prihaja v skupno tržišče, saj ni oblikovana kot ponderirana aritmetična sredina prejšnjih nacionalnih carin, da bi upoštevala različne količine blaga, ki so imele s strani držav — članic različne carinske obremenitve.

Skupna kmetijska politika EGS se je prav tako pokazala kot izredno škodljiva za dežele v razvoju. Prejšnji protekcionistični carinski sistem so leta 1962 nadomestili s »prelěvment«-om, posebnim notranjim davkom na uvoz kmetijskih proizvodov. Posledice tega sistema se odražajo na izvoznih pogojih dežel v razvoju ter omogočajo razvoj sicer nerentabilne in druge kmetijske proizvodnje v Zahodni Evropi. S tem niso prizadete le dežele v razvoju, temveč celotno svetovno gospodarstvo saj se na ta način ne le vzdružuje, ampak celo povečuje neracionalnost mednarodne delitve dela.

Če bomo upoštevali prej omenjene dejavnike, bomo lažje realno ocenjevali »dosežke« Kennedyjeve runde ter možnosti, ki jih GATT-ov princip reciprocity v carinskih spremembah za dežele v razvoju, dejansko nudi tem deželam v mednarodni trgovini. Prva konferenca Združenih narodov za trgovino in razvoj, ki je na osnovi številnih objektivnih analiz in ocen, bolj kot kdorkoli prej, opozorila svet na dimenzije prepada med razvitimi in nerazvitimi deželami, je kljub izredno jasni in objektivni argumentaciji svojih priporočil dala zelo skromne rezultate. Položaj dežel v razvoju v mednarodni trgovini se iz dneva v dan slabša. Medtem ko so bile te dežele zastopane v svetovnem izvozu leta 1950 še z 34 odstotki, je njihov delež leta 1966 znašal le še 19 odstotkov! Izredno nizka stopnja gospodarske rasti ob visoki populacijski dinamiki povzroča stagnacijo in celo absolutno nazadovanje. Povprečni letni dohodek na prebivalca nerazvitih dežel se je v letih 1961—1965 povečal le za 2 odstotka (leta 1965 je znašal per capita dohodek v deželah v razvoju 214 dolarjev), istočasno pa so dosegle razvite državokapitalistične dežele kar 14-odstotni porast dohodka na prebivalca (1965. leta je znašal per capita dohodek 2410 dolarjev).

Vse bolj je torej razvidno, da se bo mednarodna skupnost, brez zavestnega napora, razvijala vse hitreje v smeri nadaljnega poglabljanja prepada med razvitimi »Severom« in nerazvitimi »Jugom«. Ekonomske grupacije razvitih dežel so v odnosu do dežel v razvoju uveljavile predvsem svoje negativne elemente ter vplivajo na njihovo nadaljnjo izolacijo v propulzivnih gospodarskih tokovih v svetu.

Razvijajoče se dežele bi se lahko, vsaj do neke mere, ubranile težkih posledic gospodarskega povezovanja razvitih dežel, če bi imele pogoje za medsebojno povezovanje tako na gospodarskem, kot tudi na političnem področju. Določene uspehe bi lahko dosegle le s koordinacijo in organizacijo svojih ponudb na svetovnem trgu, kajti komplementarnost njihovih gospodarstev jim daje omejene možnosti za medsebojno povezovanje takega značaja kot npr. v Zahodni Evropi. Poleg tega pa zajema medsebojna trgovina dežel v razvoju le okoli $\frac{1}{4}$ njihove skupne zunanje trgovine, več kot $\frac{3}{4}$ njihove trgovine pa opravljajo z zahodnimi državami. Socialistične dežele so zdaj še zelo skromno zastopane v trgovini dežel v razvoju; v povprečju se je zadnja leta gibal njihov delež okoli 5 odstotkov in naglo narašča.

V zadnjih letih se je gospodarsko sodelovanje med Vzhodom in Zahodom močno povečalo, kar je logičen proces v razvoju svetovnega gospodarstva. Kratkoročne posledice tega pojava za dežele v razvoju prav gotovo ne bodo najbolj ugodne, treba pa je pričakovati, le delno pod vplivom tega pojava, da se bo povpraševanje socialističnih dežel po izvoznih dobrinah dežel v razvoju že v nekaj letih zelo močno povečalo. Enako bo tudi z investicijskim izvozom socialističnih dežel v deželah v razvoju, ki so zdaj v glavnem prisiljene jemati posojila le na Zahodu.

Z razbitjem zaprtosti ekonomskih grupacij in omilitvijo njihovega protekcionizma ter s povečano vlogo socialističnih dežel v svetovnem gospodarstvu in mednarodni trgovini se bodo deželam v razvoju odprle nove možnosti razvoja. Pospešek industrializaciji dežel v razvoju pa ne bo samo učinkovita pot obvladovanja problema nerazvitih dežel, temveč bo odprl neslutene možnosti družbenoekonomskemu razvoju mednarodne skupnosti in ji dal ekonomsko osnovo nove, celovitejše kvalitete.

Boris Cizelj

Ste si kdajkoli zaželeli preživeti noč ali dve v romantičnem srednjeveškem gradu nekje na jugu Anglije? Taki želji ni težko ustreči, posebej ne, če ste za ceno takega užitka pripravljeni tudi kaj žrtvovati. Pa ne mnogo.

Med mnogimi gradovi, ki jih v Angliji, Skotskem in Walesu uporabljajo kot študentske domove, je tudi mnogo takih, ki že od 16. stoletja kraljujejo med zelenimi drevesi parkov, ki se razprostirajo okoli njih. Seveda je tudi mnogo študentskih domov, ki so moderno zgrajeni. Meni so bolj všeč tisti stari — pa čeprav so nekoliko manj udobni.

Za člane Youth Hostels Association (mladinska organizacija, ki skrbi za te domove) stane prenočišče 3 š 6 p (trije šilingi in šest penijev, kar je približno 600 S din), vsa oskrba pa 10 š 6 p (1850 S din). Navsezadnje si lahko kuhate sami, če se vam zdi, da je oskrba predraga. Te ugodnosti veljajo seveda le za člane te organizacije, ki so pa raztreseni malodane po vsem svetu. Največ študentov potuje po Angliji z avtostopom, ki ima v tej deželi že dolgoletno tradicijo. Večini Angležev je povsem razumljivo, da »pobere« katerega teh mladih ljudi, ki žele spoznati Otok, ki se tako razlikuje od Kontinenta (tako Angleži z malce zaničljivim naglasom imenujejo celinski del Evrope).

V teh domovih veljajo posebna pravila, ki jih povedo vsakemu, ki pride tja. Zadevajo predvsem vedenje (mimogrede: biti mora precej »angleško«), poleg tega pa ne morete ostati v domu dlje kot pa tri dni. Večina mladih ljudi, ki tod prenočuje, je iz dežel Commonwealtha, posebno iz Avstralije in Nove Zelandije. Tisti, ki ni preveč zahteven, lahko pričakuje, da bivanje v Veliki Britaniji ne bo dražje kot funt na dan, kar pa je sprejemljivo tudi za naše razmere.

Na enem svojih popotovanj po Angliji sem v Salisburyju srečal mlada avstralska študenta. Oba sta bila še polna doživetij iz potovanja po Franciji, Italiji in Jugoslaviji. Nisem jima povedal, da sem Jugoslovian, pa sta mi kar sama pričela pripovedovati o Jugoslaviji. Dejala sta, da je to, kar sta videla, nekaj popolnoma drugačnega od njihovih pričakovanj. Vse je bilo zanju enkratno oživetje. Lepota naše obale, ki je — tako sta sama dejala — tisočkrat lepša od italijanske, dalmatinske vino, ki ima priokus po zemlji, vsi tisti majhni kraji, ki se med seboj tako razlikujejo, pa so si navsezadnje vendarle podobni...

SVET SE ODPIRA TUDI ŠTUDENTOM

Hever Castle v Kentu je eden najlepših študentskih domov v vsej Angliji. Zgrajen je bil pred 450 leti.

ZA BOLJŠE SPOZNAVANJE

Dandanes smo, tako pravimo, v izredno dinamični etapi razvoja. Reforma je pospešila ta razvoj in ustvarila iz njega novo kvaliteto. Kot vemo, ne gre samo za reformo v ekonomski bazi, ampak tudi za družbeno reformo. Le-ta je za nas študente zelo važna: sprožila je razvoj novih odnosov, zahteva nove originalnejše rešitve, kajti ponekod se je kazala in se še kaže okostenelost in samozadovoljstvo. Drugod lahko zasledimo živahnost, hiter utrip življenja in sproščenost novih odnosov. Zato se moramo varovati vsakršnega prehitrega poenostavljanja ali enostranskega reševanja protislovij, nerazumevanja različnosti nalog, prepletenosti interesov in problemov.

Da bi univerza izpolnjevala naloge, ki jih ji je poverila družba, mora biti odprta najrazličnejšim vplivom, živeti mora s prakso in z neposrednimi odnosi in procesi v družbi, mora dajati svoj prispevek razvoju družbe. Skratka, ne sme biti zaprta in ne sme se kazati kot neki posebno organizirani subjekt nad družbo, temveč mora dihati in živeti prosto v njej. In da res živi, skrbita dve sili: predavatelji in študentje.

Naloge univerze so znane: z znanstvene in pedagoške strani mora omogočiti oblikovanje takega mladega človeka, da ne bo samo dober strokovnjak, ampak da bo tudi družbenopolitično razgledan. Na univerzi naj bi se mladi človek izgradil v celovito osebnost. In pri tem imajo zelo pomembno vlogo predavatelji.

Predavateljski kader sestavljajo znanstveni delavci, ki pa morajo biti — ali pa bi morali biti — tudi dobri pedagogi. Študent naj bi videl v njih v svojem študijskem obdobju vzor. Predavatelji naj bi skrbeli, da se mladi človek čim več nauči, čim bolj nauči, čim bolj razume in tudi čim lažje nauči neko snov, da se čimprej znajde sredi neke znanosti. Vendar dobi študent včasih občutek kot da mnogokrat ni tako. Kako naj bi si drugače razlagal dejstvo, da kljub znanim razlikam in še bolj znanim skupnim značilnostim obstajajo učbeniki, ki bi z malimi razlikami bili uporabljivi za več fakultet ali šol? Ali da mu ne priznajo nekega izpita na drugi šoli ali fakulteti, čeprav je skoraj identičen onemu, ki ga študent posluša na lastni šoli. Nema lokrat se sliši podcenjevalno mnenje kakega profesorja ali predavatelja o svojem kolegu. Itd. Pomembna je pedagoška stran pri oblikovanju mladega človeka. In pri mnogih predavateljih ta lepo po francosko izgine v spremljavi le redko tudi opravičenega — navdse nemočnega rekla: Navsezadnje sem tudi jaz le človek in hočem živeti še zase!

Zelo podobno je pri študentih. Ze od nekdaj je med študenti družboslovnih ved in študenti eksaktnih ved bilo, je in bo do določene meje tudi ostalo nasprotovanje. Nasprotovanje bomo našli celo med posameznimi oddelki fakultete, kaj šele med samimi fakultetami. Vse hitrejši razvoj življenja odpravlja vedno hitreje te razlike in ta nasprotovanja in ne bo treba dolgo čakati — če se to že ne dogaja — ko bo poudarjanje ločitve postalo odveč. Odveč bodo postale tudi študentske pripombe: »Saj vemo, kako je pri vas!«

Študentje in predavatelji imamo vedno večje pravice pri samoupravljanju. Sami razvijamo univerzo, nas same: včasih se zmotimo v smeri, ne razumemo, kaj misli kolega, kaj in kako dela. Vendar to

nerazumevanje ne živi dolgo. Človek se ne more zapreti pred nujnostjo spoznanja, verjeti slepo v svoje in biti zaverovan samo v svojo vedo. Saj bi postal kočijaški konj, ki vidi le sebi pod noge in tja, kamor ga vodijo uzde. In človek ni konj.

Predavatelji in študentje imamo svojo skupno univerzo, pa tudi svoje organizacije, društva itd. Na univerzo so in bodo prihajali ljudje z različnimi pogledi, razgledanostjo in družbenopolitičnim znanjem. To je dobro, ta različnost mnenj. Življenje samo, življenje in delo na univerzi in v organizacijah, predvsem pa MI sami se zbližujemo in rušimo pregrade nerazumevanja in nepoznavanja med nami. Študentje imamo svoje študentsko zvezo, ki nas združuje. Imamo svoje organizacije in svoj list Tribuno. Tudi preko njih se lahko bolje in hitreje spoznamo. In nekaj prispevkov študentov Visoke šole za politične vede v tej Tribuni naj bi tudi malo pomagalo pri takem spoznavanju nas, ki smo vsi skupaj študentje.

Boris Tkačik

OPOMBA

Članke na straneh 9, 10, 11 so prispevali slušatelji Visoke šole za politične vede (razen pesmi Ladislava Lesarja).

Res, njuni vtisi so bili nekoliko neurejeni, kar oba hkrati sta mi dopovedovala, da moram videti to deželo, ki ji je uspelo ohraniti toliko izvirnega, nje-nega. Kar preveč vneta sta bila, tako da sem jima vseeno moral povedati, da sem Jugoslovian. Bila sta malce razočarana, ker nisem imel v potovalki slivovke in smo se morali zadovoljiti s čisto navadnim čajem. Ko je Janny za trenutek odšla, mi je John prav potihem rekel: »Če se spomnim na vašo slivovko, bi tale čaj najraje izpljunil.« Dal sem mu prav, pa sem iz vljudnosti vseeno molčal.

Naslednjega dne smo se razšli. Janny in John sta se odpravila proti Bristolu, jaz pa nazaj v London. Mnogo je takih srečanj na evropskih cestah in vsa se približno tako končajo. »Good luck« in že greste novim krajem in dogodivščinam nasproti.

Za nas Jugoslovane je nekoliko težavnejše postati član Y. H. A., saj naša študentska organizacija kot celota ni vključena v mednarodne zveze, ki organizirajo tovrstno sodelovanje med posameznimi študentskimi organizacijami. Toda to se najbrž da urediti (in se navsezadnje tudi mora). Zaenkrat pa se morate včlaniti v kako študentsko organizacijo v zahodnih deželah in Evropo boste videli — ali pa še bolje — kot bi potovali s kako turistično agencijo. Potovali boste seveda z avtostopom. Toda, raje se za tako pot ne odločite, če ste navajeni zmeraj spat v postelji. Prepričani ste lahko, da se boste morali včasih zadovoljiti s počitkom v spalnici vreči, ki pa ni tako neudobna, kot se zdi na prvi pogled.

Cisto na uho vam povem, da je moč kupiti vse, kar za tako potovanje potrebujete (spalna vreča, nahrbtnik, pribor za kuhanje na prostem in morda še majhen šotor), po dokaj zmernih cenah v Čehoslovski. Denar, ki ga tako prihranite, vam bo zadostoval za deset dni potovanja po Evropi. No, pa tudi brez take popolne opreme gre. Samo malo sreče in dobre volje, pa se vam odpre svet kot na dlani.

Sprva boste imeli malce treme in morda težave z jeziki. Pa se kmalu vsemu privadite. En sam večer v romantični okolici kakega nagleskega gradu, ki leži na bregu majhne reke, kjer se je čas ustavil, kjer je vse tiho in od sveta odmaknjeno, vam bo poplačal še take neprijetnosti, ki ste jih imeli na poti.

Se nekaj. Če potujete v Anglijo, poskusite čaj z mlekom že doma. Prihranili si boste neprijetno presenečenje...
Ludvik Skoberne

KADER O KADRU

Splošno znano dejstvo je, da je v Jugoslaviji v zadnjih dveh letih vedno več nezaposlenih. Med temi, ki ne najdejo dela, je tudi mnogo mladih. Študentje prično šele v zadnjem letniku resneje razmišljati o zaposlitvi, čeprav ves čas študija bolj ali manj pozorno spremljajo potek zaposlovanja svojih kolegov, ki so dokončali študij.

Nič koliko kritik in pripomb leti z naše strani na obstoječo kadrovsko sestavo zaposlenih. Res je, da imamo v večini primerov prav. Delovna mesta, za katera menimo, da nas bo univerza usposobila, niso nagrada za naš študij, temveč bi morala postati vselej in povsod odsev strokovne sposobnosti in družbenopolitične razgledanosti. Zavedati pa se moramo tudi dejstva, da nam ne more in ne sme iti za fetišiziranje formalnih kvalifikacij, ki same po sebi ne usposablajo za vodilna in odgovornejša delovna mesta, ampak bi se morali zavzemati za uveljavljanje sodobnejših dosežkov v tehnološki in organizacijski delu, pri čemer pa imajo šolani kadri prav gotovo določene prednosti. (Iz gradiva za ustanovni občni zbor sindikatov delavcev industrije in rudarstva v Ljubljani). Dejanska kvalifikacijska struktura zaposlenih v slovenski industriji v letu 1965 kaže, da je bilo samo 31,6 odst. kadrov, ki ustrezajo izobrazbi za vodilna mesta, zastopanih (v upravi samo 23,3 odst.).

Dejstvo, na katerega hočem posebno opozoriti, pa so naši očitki na račun starejših, tudi borcev, in njihovih »socialističnih sinekur«. Mi mladi vse prepogosto trdimo, da so predvsem oni tisti, ki so na vodilnih mestih, ne da bi imeli ustrezno izobrazbo. In tu se motimo, in to zelo. Razpredelnica nam kaže podatke o starostni strukturi neustreznih kadrov, ki zasedajo delovna mesta v Sloveniji.

do 24 let	16,6 %
od 25 do 34 let	37,0 %
od 35 do 44 let	28,9 %
od 45 do 54 let	13,0 %
od 55 do 65 let	4,5 %

Neustrezne strukture zaposlenih in iz nje izvirajočih slabosti ni moč pripisati borcem, ki so na svojih ramenih nosili težave NOB in povojne izgradnje. Pretežna večina, to je 53,6 odst. neustreznih kadrov, je v starostnih razredih do 34 let. Ti bi lahko še pridobili ustrezno izobrazbo z rednim in izrednim študijem. Res je, da mnogi ustrezajo odgovornemu delovnemu mestu, čeprav so brez formalne izobrazbe.

Zelo zanimiv problem, ki tare slovensko gospodarstvo, je tudi ustrezno sorazmerje med delavci in uslužbenci. V Sloveniji pridejo trije delavci na enega uslužbenca, v Nemčiji 4,26, v Avstriji 5,45, v Srbiji dva delavca na enega uslužbenca.

Teh nekaj podatkov nam potrdi že ugotovljeno dejstvo, da star način ekstenzivnega gospodarstva ni silil delovnih organizacij k ekonomičnejši uporabi strokovnih kadrov. Slaba organizacija dela je omogočila, da so ostali prikriti strokovno slabo usposobljeni ljudje na takih mestih, kjer so imeli — in še imajo — velik vpliv na kadrovsko politiko. Pri varovanju svojih pozicij uporabljajo najrazličnejše metode za uveljavljanje svoje nezadostne strokovne izobrazbe.

Ob koncu še opomem, ki leti na nas študente. Študentje rohnimo proti nezadostnemu in nepravilnemu vrednotenju strokovno izobraženih kadrov, ki ga kažejo mnoge delovne organizacije. Tožimo, da dobivajo štipendije in delovna mesta taki, ki tega ne zaslužijo. Pozabljamo na to — kar deloma kažejo tudi gornji podatki — da mnogi med nami mladimi, ko pridejo v službo, pozabijo na nekoč izrečene opitke in ostanejo pasivni, ko se odloča o štipendiranju ali sprejemanju novega strokovnjaka. Zavedati se moramo, da bomo tudi mi imeli proti sebi nezadovoljne bodoče generacije študentov, če bomo ravnali tako, kot so to naredili in še delajo mnogi naši bivši — sedaj že strokovno izobraženi — »kolegi«.

B. T. Bremza

TELESNA KULTURA ŠTUDENTOV

Veliko pišemo, še več govorimo o njej v zadnjem času. Po več seminarjih, razpravah in apelih smo dočakali tudi javno študentsko tribuno na to temo in prebrali na prvi strani Tribune izjavo o športu. Zakaj toliko hrupa? Je potrebno? Zakaj ponovno pisati o tem? Iz preprostega razloga: želim, da bi se kaj spremenilo, če že nič drugega, odnos študentov samih do telesne kulture. Več nas bo čutilo, da so spremembe potrebne, močnejši bo naš glas in morda se bo nekoč le zganilo...

Ko pride naidebudni dijak študirat v Ljubljano, se ob mnogih novih le znebi ene nadloge — obvezne šolske telovadbe. V miru se bo lahko posvetil študiju in spoznavanju mestnega življenja. Nikogar ne bo, ki bi ga silil, da teka za žogo ali hodi v planine. Seveda vsi niso takšni. Približno 25 % študentov se ukvarja z rekreacijskimi športi. Zveza študentskih organizacij za telesno kulturo, ki ji je prepuščena glavna skrb za študentski šport, je za svojo dejavnost prejela v letu 1965 4, 5 milijona S din, v letu 1966 pa le še 2,5 milijona. S temi sredstvi naj organizira športno življenje 12.000 študentov!

Zahteva po obvezni telesni vzgoji na univerzi ima že majhno zgodovino. Kljub temu so jo doslej uvedli v prve letnike le tri fakultete: FNT, strojna in medicinska. Ostalih šest fakultet, dve visoki šoli, pet višjih šol in tri akademije, še vedno čakajo. Vsi študentje si nove obveznosti prav gotovo ne želijo. V njihovem dosedanjem šolanju jih niso vzgajali v športnem duhu, niso jim privzgojili potrebe po rednem razgibanju. Zato bomo brez obvezne telesne vzgoje težko kaj spremenili. Razlogov zanjo pa je veliko:

1. **Oblikovanje celovite študentske osebnosti** 1) — zastarelo je gledanje, da je študent že zrela osebnost. Univerza je enostranska, študentu daje vrsto strokovnih predavanj in vaj, za svojo pomankljivo splošno in še posebno telesno izobrazbenost pa je priporan skrbeti sam. Očitno so mnogi še mnenja, da je šport bolj ali manj nepomembna zabava in pravica redkih izbrancev, ki si takšno zabavo lahko privoščijo. »Vendar šport postaja pravica in potreba slehernega človeka, del njegovega kulturnega življenja, neopogibno dopolnilo delovnega dne.« 2)

2. **Ekonomski račun** — naj navedem nekaj misli Bertila Astroma, direktorja inštituta za telesne vaje v Uppsali: »Vzemirjujoči faktorji so večje zahteve po znanju in s tem v zvezi stopnjevana delovna storilnost. Tako daleč smo že, da je akademik čisto že s 56 do 58 leti popolnoma izčrpan in ne more vršiti več svoje važne družbene funkcije. Niti ni treba biti strokovnjak v ekonomiji, da spoznamo, kako dobra investicija bi bila, če bi mlademu akademiku dali možnost in olajšave za športne namene, da bi si pridobil dobre športne navade, ki bi ga spremljale tudi v poklicnem življenju. Celo, če bi telesna vzgoja študenta stala letno 1.000 DM, bi bil ta znesek še vseeno dobro naložen. Za Švedsko bi bili ti letni izdatki približno 50 milj., če pa bi podaljšali delovno sposobnost za eno leto, bi pridobili 500 milijonov! Vse je podvrženo obrabi, najbolj pa se »obrabia« človek. Čisto jasno je, da je univerzitetni študij danes naravnost škodljiv in da je študent preobremenjen.« Na Švedskem je gotovo marsikaj drugače kot pri nas, primer pa je vseeno zgovoren.

3. **Zdrav član družbene skupnosti** — zdravje in dobro telesno počutje je velika želja vsakega človeka. Kako skrbimo zanj? »Za zdravljenje telesnih in duševnih anomalij študentov izda družba letno milijardna sredstva. Med temi so takšne bolezni, za katere je medicinska znanost dokazala, da jih je moč preprečiti prav s primerno telesno vzgojo mladine. Za to vzgojo zadostujejo milijonska sredstva. Z milijoni v preventivi bi prihranili milijarde v kurativu!« 3)

4. **boljši učni uspeh** — »Mnenja sem, da te fraze (zdrav duh v zdravem telesu; dobro telesno počutje omogoča lažje in globlje razumevanje) nimajo več vpliva na današnjo mladino. Ravno tako malo učinkovita so priporočila zdravnikov, da je šport zdravju koristen. Treba je jasno dokazati, da ima človek, ki se ukvarja s športom, hitrejši in boljši učni uspeh.« 4) Prepričan sem, da v to ni treba dvomiti. Seveda pa ne smemo imeti v mislih nekaterih naših kolegov — tekmovalcev, ki so ob sobotah in nedeljah na tekmovanjih, med tednom pa morajo po večkrat na trening izven Ljubljane. Tako s potovanji izgubljajo mnogo časa. Kljub temu pa so tudi med njimi mnogi dobri študentje.

5. **Študent se mora vzgojiti, da bo lahko vzgajal druge.** — V Nemški demokratični republiki je poučevanje v športu določeno z zakonom. Telesna vzgoja naj krepí storilnost in zdravje, pomaga pa naj tudi izoblikovati družbeno pomembne karakterne lastnosti, kot so kolektivnost, odločnost, vztrajnost, poštenost itd. Po njihovem mnenju naj si študent osvoji temelje ljudskega športa zato, da bo kasneje na vodilnem delovnem mestu lahko pomagal strokovno urejati probleme v zdravstveni vzgoji, delovni higieni in porabi prostega časa.

6. **Iz množičnosti raste kvaliteta** — NDR je gotovo najboljši primer za to. S širokim razvojem telesne vzgoje so si ustvarili močan kvaliteten vrh, za katerega naslednike jih ni strah.

Mislím, da to še zdaleč niso vsi argumenti, ki narekujejo ta prepotreben ukrep. Vztrajanje na obvezni telesni vzgoji ne pomeni nezaupnice dosedanjemu delu prostovoljnih študentskih organizacij. Njihovo delo je treba še okrepiti, jim zagotoviti nadvse potrebna finančna sredstva in dati tudi družbeno priznanje za nedvomne uspehe.

Veliko napako bi napravili, če bi ostali le na področju športa. Težko bomo za spomladanski kros

navdušili študenta, ki se stiska s kolegi po sobici in premišljuje, od česa bo živel po 15. v mesecu. Malo bo uspeha tudi pri tistem, ki ne zajtrkuje, ne kosi v študentski menzi in večerja le kos kruha. To so vsakdanja, življenjska vprašanja, za vsakega posameznika gotovo najvažnejša. Zahteva po telesni kulturi torej vsebuje predpostavko o relativno urejenih življenjskih razmerah študentov.

Za uvedbo obvezne telesne vzgoje, pa tudi za kakršnokoli množičnejšo telesnovzgojno dejavnost, so danes potrebna sredstva. Če predpostavimo, da naše gospodarstvo ne sme in ne more dati za telesno kulturo več, kot daje, smo študentje glede na druge organizacije še vedno krepko prikrajšani. Kako dolgo bo še tako in kam nas bo to privedlo, pa se

lahko še vedno samo sprašujemo. Kdaj se bodo to vprašali tudi tisti, ki od nas toliko pričakujejo, da jejo nam pa le obljube?

- OPOMBE: 1) doc. dr. Miroslav Kališnik — referat na letnem seminarju ZSOTK 1966;
2) Drago Stepišnik: »Telesna kultura in šport« (MK 1964)
3) Koglot Franci: »Kritične pripombe na uvažanje telesne vzgoje na fakultetah« (skupščina ZŠ)
4) Bertil Astrom: »Trening — tekmovanje — študij«

Lojze Vežočnik

VPRAŠANJA NAŠEGA ČASA

Ni namen tega pisanja natančno in nelzpodbitno odgovoriti na nešteta zapletena vprašanja, ki zadevajo estetski nazor mlade generacije. Želim pa vsaj načeti nekaj teh vprašanj, ki so gotovo pomembna, pa so zaenkrat še zmeraj samo VPRAŠANJA.

Kdorkoli je imel priložnost videti napete obraze šestnajstletnikov na kakem beat-koncertu in je pri tem poskušal ostati neprizadet, se je gotovo vprašal, kako more tak način vzburjanja človekove emocionalnosti povzročiti mladane množično hysterijo.

Ne gre za to, da bi tak način izražanja človeške osebnosti obsojali in ji dali pozitiven ali negativen predznak. Ali pa iskali vzrok v odprtosti slovenske družbe za najrazličnejše vplive.

Ze dokaj dolgo vlada v zahodnih deželah teorija, ki pravi, da je tako množičen odziv na beat-glasbo izraz razdvojenosti mladega človeka, vsakodnevnega pritiska, ki ga nad njim vrši budišila šola, služba ali pa družba v celoti. To razdvojenost pa so znali nekateri prav temeljito izkoristiti. Milijonske naklade plošč z beatniki, ki jih vsak mesec izdajajo velike družbe za izdelavo plošč, prinašajo astronomske dobičke.

Bi mogli iskati podobnost med beat-glasbo in jazom? Ne vem, najbrž ne.

Vprašanje je, če so življenjski pogoji naše mlade generacije podobni ali pa celo enaki tistim, ki so npr. v Angliji. Kljub temu pa je moč opaziti mnogo skupnih potez reagiranja na ta pojav, ki pa ni samo »modni kriki« in nič več. Ljubljenci z gramofonskih plošč postajajo idoli teh mladih ljudi in temu se ne more nihče upreti. Nesmiselno bi bilo, če bi tak odnos prezrl, ga zanikali.

Ampak, kaj je temu vzrok? Je tudi pri nas mlad človek razdvojen? Ga skomercializiranost časa tišči k tlom, mu ne da dihati? So mu naloge, ki mu jih daje družba, v breme? Vprašanja se porajajo sama od sebe.

Nihče ne more zanikati, da današnje življenje človeka tako okupira, da najde prav malo časa zase, za svoje probleme, tiste, za katere misli, da so samo njegovi. Toda on se hoče te utesnjenosti iznebiti, po-

iskati, pot k sebi. Običajno izbere najlažjo pot in taka priložnost se mu ponudi, ko ga omami ritem električnih kitar, bobnov, ki pretresajo vsak kotiček njegove duševnosti.

Pravijo, da tudi ples na svoj način izraža čas, v katerem se poraja. Mar niso vsi tisti krčeviti gibi, ki mejijo že na hysterijo, dokaj veren prikaz časa, v katerem živimo? Časa, ko ni mogoče govoriti o ustaljenosti, ko smo vsak dan priča tako korenitim družbenim spremembam, ko nenehno visi nad nami strahotna grožnja vojne, ki bi uničila vse. Tudi tebe in mene.

Mnogi od nas se zgražajo, ko vidijo ekstravagantno oblečene mladeniče z dolgimi lasmi, ki s cigareto med zobmi stojijo na robu pločnika in strmiijo v prazno. Nihče pa se ne vpraša, kaj smo storili, da bi tem mladim ljudem dali priložnost poiskati si drugačne idole, kot pa so dolgolasci s »polka-dots« čevlji. Pravimo, da se kultura aristokratizira. Nekateri celo trdijo, da je gledališče malomeščanska navada (malce smešno, pa vendarle...). In potem se začudimo, ko vidimo sosedovega Miho, da ima lase dolge kot v Prešernovih časih, da se štirinajstletna Micka (»kolegija« ji praviš Mary) maže z vsemi mogočimi in nemogočimi žavbami. Kaj hočemo, mladi se hočemo tudi na zunanjo ločiti od »starih« (»dame« mi naj blagohotno odpustijo to predrznost).

Problema »upornikov« ne moremo reševati abstraktno, s parolami, ki skoraj praviloma ostanejo zgolj PAROLE. S temi mladimi ljudmi se je potrebno pogovoriti z vsakim posamezno. Pri tem lahko ogromno storijo pedagogi, ki se z njimi vsak dan srečujejo. Vedeti pa moramo, da ne bomo ničesar spremenili, če je naš odnos do »jeznih mladeničev« še a priori odklonilen. Poskušajmo spoznati, da beatništvo ni zmeraj negativen odnos do vsega obstoječega. Spomnimo se tistih, ki pojo o revščini v ameriških predmestjih, o vojni, ki se je bojimo, o množici, ki nas obdaja, pa ostajamo sami...

Nikoli ne sodimo ljudi po zunanjem videzu — tudi na tleh pobrana hruška je lahko sočna.

Ludvik Skoberne

DRŽAVLJAN POD DROBNOGLEDOM ALI VAŠ KRIŽEV POT

(Nadaljevanje s 4. strani)

Imena imamo dve inšici. Cerkveni krst in obred na maticnem uradu. Oba se precej razlikujeta. Prvi se opravi običajno v cerkvi (v kolikor niste v življenjski nevarnosti), drugi socialistični ali državni pa na magistratu. Pri prvem kot pri drugem rabite botra od katerega pa ni večje koristi kot ob samem krstu. Pri takimenovanem državnem krstu je lahko vaš boter tudi kakšna delovna skupnost, ki se izkaže z določeno vsoto in vašo prvo osebnostno opremo. Težava je v tem, da ko odrastete nimate več botra, ker je direktor tega podjetja v tem času sigurno že zrotiral ali pa je prišlo kar celo podjetje v likvidacijo. Zato je boljši, cerkveni krst, ker vam boter ostane dalj časa pri roki, saj vam ob krstu postane nekaj idejni vodja ali moralni steber. Zato lahko svoj morebitni moralni padec naprtnite kar njemu.

Ne glede na to, kar sem omenil malo prej, se vaša pot nadaljuje. Kdaj in kako pričnete govoriti in hoditi, je čisto vaša subjektivna zadeva. Želeli je, da vsaj s hojo predolgo ne odlašate, ker bi sicer kdo mislil, da ste abnormalni. To (hojo mislim) lahko absorbirate tam do prvega leta in pol. Govoriti vam še ni treba, ker namesto vas govorijo dovolj že drugi in ker se bo to verjetno popolnoma strinjalo z vašim konceptom, da bodo namesto vas govorili drugi, vi pa le kimali. Lahko pa pričnete že misliti. To opravljajte bolj konspirativno, ker so misleči ljudje ponekod še vedno nezaželeni. Ob razno raznih obiskih, ko vas bodo prišli ogledovat (vse sosede do 3 km v polkrogu), se smejte, lahko tudi bedasto, ker vas bodo tako ali tako imele za najbolj srčkano bitje pod soncem (to najbrž zaradi mame). Vendar to obdobje, ko ste nekaj izločeni predmet ali igračka, ne traja več kot kako leto ali pa še to ne.

Po vašem četrtem letu je dobro, če se predate prvi vzgoji. Ker vas bo vzgajala verjetno stara mama (včasih boste slišali — če ste zakonski — tudi tašča, vendar pomeni isto), ki je najcenejša vzgojno varstvena ustanova, je dobro, če jo vsem ubogate. Tako boste slišali tja v podvečer namesto tožb kako je vse drago in da bo treba odplačati še nekaj obrokov, marsikatero pravljico, ki sicer v sodobni družini izumirajo, ali pa se boste naučili celo moliti. Svojega prepričanja o metodah vzgoje in njeni vsebini še ne imejte, ker je to nenormalno. Sploh pa boste slišali velikokrat burne debate ali je molitev potrebna ali ne. V to diskusijo (diskusijah zato, ker običajno ne rodi nobenih zaključkov) se vključuje česče oče kot mama in seneđa stara mama. Zato lahko to prepustite njim, ni pa rečeno, da se pri tem ne smete zabavati. Dobro je, če se privadite na strategijo ali oportunizem (ta vam bo tudi pozneje čisto koristil) in imponirate zdaj mami, zdaj stari mami, odvisno od situacije. S to politično linijo boste imeli dvojno korist. Pri stari mami boste praznovali Božička in še druge cerkvene praznike, doma pa Dedka Mraza in državne praznike.

Nekateri od vas, katerih starši nimajo tako poceni vzgojno varstvene ustanove, boste nujno prišli v otroški vrtec. Tudi to je otroško varstvena ustanova, ki jo forosira skupnost, da razbremeni starše. To je nekakšna otroška skupnost, kjer otroci še niso aktivno vključeni v samoupravljanje, v nasprotju z ostalimi ustanovami. Slednje je verjetno zelo pametno, ker res ne bi bilo vzgojno že v rosi mladosti pokvariti otrokovo duševnost z anomalijami, ki se nastajajo v tej panogi upravljanja. Da pa pridete v tako ustanovo, pa je zopet potrebno marsikaj. Tudi tukaj imamo omejen (ne sicer povsod) vpis, ki nima nič opraviti z omejenimi vpisi, ki jih boste srečali pozneje. Stvar bi se v tej smeri izboljšala verjetno takrat, ko bi otroško varstvo prevzel kak nogometni klub, ki ga tudi podpira skupnost in je v nasprotju z otroško varstvenimi usta-

novami, le redko v finančni stiski (pravzaprav nikoli). V tem primeru bi lahko nogomet prevzel vzgojo na sploh in že tu pripravljali bodoče kadre (lastne), ki bi zopet! dvignili kvaliteto tega športa na evropsko raven. Obenem bi se otroci že zelo zgodaj seznanili z najlepšim, najboljšim in najbolj fair sportom pri nas in gojili do njega tudi potrebno ljubezen. Brez dvoma bi bila to smela in perspektivna poteza o kateri se splača razmišljati. Od vašega duševnega napredka je odvisno ali boste ostali v vrtec kako leto več ali manj in ali se boste vpisali v šolo s šestim ali pa celo z osmim letom. Ko pa ste prestopili šolski prag, ste zaključili neko obdobje vašega življenja, ki se je odlikovalo po vaši pasivnosti do raznih vprašanj in problemov. V tem trenutku zavladajo v vašem življenju popolnoma novi vplivi, ljudje in okoliščine, o katerih nekaj več drugič.

Dušan Tršar, plastika, 1964

I. UNIVERZITETNO PRVENSTVO V BADMINGTONU

V nedeljo, 14. maja je bilo v telovadnici II. gimnazije v Ljubljani v organizaciji Zveze študentskih organizacij za telesno kulturo in Akademskega badmintonskega kluba Olimpije prvo prvenstvo ljubljanskih študentov v badmintonu. Na razpis se je javilo okoli 30 študentov iz 9 ljubljanskih fakultet oz. visokih in višjih šol. Iz tega je razvidno, da je tudi ta pravzaprav še mlada športna panoga pri nas že vzbudila zanimanje, predvsem pa je pomembno dejstvo, da so bili udeleženci z izjemo petih ali šestih igralcev Olimpije večinoma začetniki oziroma neaktivni igralci tekmovalnega badmintona. To je bil tudi vzrok, da je bila večina srečanj zelo zanimivih in izenačenih, saj je tekmovaljevaljevalo ves dan.

Studentje so tekmovali v disciplini posameznikov in v igrah parov v enojnem izločilnem sistemu. Mnogim jo je žreb zagodel in so se že v prvem ali drugem kolu srečali z nosilci skupin, ostali pa so se po medsebojnih obračunih prebili v naslednja kola.

Že prvo otvoritveno srečanje med Loboda in Ostrcem (oba ekonomska fak.) je bilo izredno razburljivo. Zmagal je nazadnje tehnično boljši Loboda, ki je bil uspešen tudi v drugih kolu. Izmed zanimivih srečanj v prvem kolu velja omeniti še dvoboja izredno borbenega M. Pelhana (bioteh.) proti Potočniku (ekonomska fak.) in Benčine (elektro) proti Horvatu (strojna fak.). Zmagala sta po dobrih igrah slednja dva. Pravo tekmovalno igro sta prikazala tudi Zore in Vrhunec (oba ekonomska), ki sta dobesedno pregazila svoja nasprotnika.

V četrtfinale so se plasirali kar po trije predstavniki ekonomske fakultete — Zore, Loboda in Škapin in fakultete za naravoslovje in tehnologijo — Zorga, Križman in Urbanc, ter po dva tekmovalca FAGG-a — Pohar in Jereb.

Posebno so bili zanimivi polfinalni dvoboji, ko so se med seboj pomerili za razred boljši igralci Olimpije Zorga-Jereb ter Škapin-Pohar. Zorga je brez večjih težav premagal svojega klubskega tovariša, več težav pa je povzročal razpoloženi Škapin republiškemu prvaku D. Poharju.

Finale posameznikov D. Pohar : Zorga je bilo izredno zanimivo in razburljivo, saj do poslednjih udarcev nismo vedeli za zmagovalca. Po skoraj enourni borbi je v treh setih zmagal D. Pohar: rezultat 10:15, 17:15, 15:11, in tako osvojil prvi naslov študentskega prvaka.

Popoldne so bile na sporedu igre dvojic. Nastopilo je 11 parov. Največ uspeha sta imela J. Pohar in Zorga (oba FNT), ki sta v finalu presenetljivo premagala D. Poharja FAGG in Škapina (ekonomska). v treh setih. 15:12, 12:15, 15:9. Tretje in četrto mesto delita Jereb — Urbanc (FAGG, FNT) in J. Pelhan (FAGG) Vavpetič (strojna).

Tekmovalje, ki mu je prisostvovalo kar lepo število študentov, je povsem uspelo. Naslove so osvojili najboljši, ostali pa so lahko pomerili svoje moči in preizkusili svoje znanje. ZSOTK je v letošnji organizacijsko že tako uspešni sezoni dodala še en člen celi vrsti srečanj in prireditvev, ki tako vsaj malo poživijo in razgibljejo že tako pasivno športno življenje nekaterih naših študentov. Sodelujoči so izrazili željo, da bi postala ta tekmovalna tradicionalna, mnogi pa se bodo vključili v vrste ABK Olimpije in BK Ježice, kjer bodo lahko nadaljevali z gojitvijo tega po svetu že zelo razširjenega tekmovalnega športa.

B. Š.

PO NAPORNEM DELU ZDRAV IN POCENI DOPUST

Z namenom uresničevanja zgornje ideje je izvršni odbor PZJ na univerzi v Ljubljani zastavil delo lani že dalj časa opažamo neko vrsto forsiranja v več smereh. Da bi delal v interesu študentov ljubljanske univerze, se je povezal s komisijo za mednarodne zveze študentov pri univerzitetnem odboru ZŠJ in s skupnimi močmi smo dosegli določen uspeh.

V čem se torej kaže ta uspeh?

V mesecu avgustu oziroma septembru organiziramo dve potovanji v CSSR: LJUBLJANA—PRAGA—KARLOVY VARY—KRKONOSI

To je petnajstdnevno potovanje za nizko ceno 650 N din, kar preračunano na dan pomeni cca 37 N din in je najcenejše potovanje, ki vam ga lahko nudimo samo mi.

Potovanje: LJUBLJANA—BRATISLAVA—GLIWICE—TATRE je enkratna priložnost preživeti dva tedna v prijetnem in gostoljubnem okolju čeških koleg. Češka piva so povsod poznana po kvaliteti. Cena je 650 N din in je več kot samo konkurenčna na MADŽARSKO:

LJUBLJANA—BUDIMPESTA—BLATNO JEZERO—MISKOLC.

To potovanje vam nudi priložnost, da se v petnajstih dneh seznanite s skoraj celotno Madžarsko po nizki ceni 550 N din.

Z ozirom na to, da so še prosta mesta, se čim prej (do 10. VI. t. l.) pozanimajte in se prijavite ob torkih in četrkih od 13. do 14. ure v prostorih izvršnega odbora PZJ na univerzi v Ljubljani, Trg revolucije 1. (Kazina), prvo nadstropje — desno.

Omenjena tri potovanja svetujemo tudi organizatorjem absolventskih ekskurzij.

Izvršni odbor PZJ na univerzi v Ljubljani daje

tudi najnujnejše informacije o poceni penzionih v posameznih mladinskih in študentskih domovih in campih v: Avstriji, Franciji, Angliji in na Švedskem, kar je zlasti dobro za vse vas, ki nameravate potovati v omenjene dežele z avtostopom.

KAM V SOBOTO IN NEDELJO? Izvršni odbor na univerzi v Ljubljani in upravni odbor mednarodnega študentskega tabora Ankaran organizirata v dneih 17. in 18. junija PIKNIK V KOPALKAH V ANKARANU

Program piknika: 17. VI. V jutranjih urah odhod z železniške postaje v Ljubljani (čas odhoda boste zvedeli ob prijavi, nju). Do Divače prevoz z železnico in od Divače do Ankarana z avtobusi. Po skupnem kosilu v taboru Ankaran kopanje do sončnega zahoda, ko se prične zabavni večer s plesom in jedili na žaru ter odjokom. 18. VI. Po zajtrku kopanje. V primeru, če bodo želodci prazni, opoldne kosilo (zagotovo). Po kosilu kopanje. V poznih popoldanskih urah odhod proti Ljubljani.

Cena piknika je cca 20 ND na udeleženca. V to ceno so vračunani stroški prevoza, prehrane in prenočišča v weekend hišicah. Za pijačo preskrbljeno po konkurenčnih cenah.

Vse informacije daje, sprejema prijave in vplačila (do 10. VI. 67) izvršni odbor PZJ na univerzi v Ljubljani, Trg revolucije 1 (Kazina).

Vsak torek in četrtek od 13. do 14. ure. V informacijo še to, da nameravamo take piknike organizirati skozi vse počitnice. Termine in časovno razporejanje bomo objavili v naslednji Tribuni.

Poleg omenjenega vam dajemo tudi pojasnila o posameznih poletnih šolah in eventuelno o delovnih brigadah za tuje študente v: Angliji, Franciji, Avstriji in na Švedskem.

Obvestimo vas lahko tudi o raznih izletih in potovanjih v tujino (in pogojih sodelovanja na njih), ki jih organizirajo ostale organizacije za mlade ljudi v Jugoslaviji.

Izvršni odbor PZJ na univerzi v Ljubljani, Trg revolucije 1 (Kazina) je vaš svetovalec, pomočnik in organizator. Pridite in pozanimajte se! Uradne ure: torek in četrtek od 13. do 14. ure tudi v času počitnic.

Morda še ne veste, kam boste šli na dopust?

Morda vas boli glava zaradi denarne stiske?

Izvršni odbor PZJ na univerzi vam odsvetuje raznovrstne tablete. V nadomestilo zanje vam daje informacije o domovih, letoviščih in campih PZJ, katerih usluge so solidne in, kar je najpomembnejše, so zelo poceni. Cene penzionov se gibljejo od 12 N din do 15 N din.

Brezplačno vam nudimo Adresar 67, ki vam bo zvest vodič pri plovbi med Scilo (štipendijo) in Karibdo (cenami).

Domovi PZJ se hitro polnijo, zato pohitite.

Posebej vam priporočamo letovišče Grič, Trpanj na polotoku Pelješac (znano vino grk) in Risan v Boki Kotorski.

Poleg tega nameravamo vsako soboto in nedeljo organizirati »Kopalni vlaki« v mednarodni študentski tabor v Ankaranu. Cene bodo zmerne in vam dostopne.

Pridite in se pozanimajte!

Izvršni odbor PZJ je vaša organizacija, ki se zavzema za vaše interese.

Dajemo vam tudi pisemne informacije, če priložite dopisnico z vašim točnim naslovom.

Naš naslov: Izvršni odbor PZJ na univerzi v Ljubljani, Trg revolucije 1, Ljubljana

Branko Slander